Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0254

Konferenca OZN o podnebnih spremembah leta 2025 v Belému, Brazilija (COP30)

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 23. oktobra 2025 o konferenci OZN o podnebnih spremembah leta 2025 v Belému, Brazilija (COP30) (2025/2666(RSP))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC) in njenega Kjotskega protokola,

– ob upoštevanju sporazuma, ki je bil 12. decembra 2015 sprejet na 21. konferenci pogodbenic UNFCCC (COP21) v Parizu (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum),

– ob upoštevanju 29. konference pogodbenic UNFCCC (COP29), 19. zasedanja konference pogodbenic kot sestanka pogodbenic Kjotskega protokola (CMP19), šestega zasedanja konference pogodbenic kot sestanka pogodbenic Pariškega sporazuma (CMA6) ter Glasgowskega podnebnega pakta, ki je bil 13. novembra 2021 sprejet na 26. konferenci pogodbenic UNFCCC (COP26) v Glasgowu,

– ob upoštevanju dogovora, doseženega na 27. konferenci pogodbenic UNFCCC (COP27), da se na 28. konferenci pogodbenic UNFCCC (COP28) ustanovi poseben sklad za pomoč ob izgubah in škodi ter vzpostavi prehodni odbor za operacionalizacijo novih ureditev financiranja za pomoč ob izgubah in škodi, ter ob upoštevanju mreže iz Santiaga za pomoč ob izgubah in škodi,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. novembra 2024 o konferenci OZN o podnebnih spremembah 2024 (COP29) v Bakuju v Azerbajdžanu[1],

– ob upoštevanju dogovora o novem skupnem količinsko opredeljenem cilju glede podnebnega financiranja, sklenjenega na konferenci COP29, in o cilju, da se do leta 2035 potrojijo sredstva, namenjena

[1] UL C, C/2025/808, 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/808/oj.

državam v razvoju, na 300 milijard USD letno ter da se hkrati zagotovi, da si bodo vsi akterji skupaj prizadevali, da bi sredstva za države v razvoju pridobili tudi iz javnih in zasebnih virov, tako da bi do leta 2035 ta dosegala 1,3 bilijona USD letno,

– ob upoštevanju agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 ter ciljev trajnostnega razvoja,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. julija 2025 o izvajanju in uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja pred političnim forumom na visoki ravni 2025[2],

– ob upoštevanju posebnega poročila Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) iz leta 2018 o posledicah globalnega segrevanja za 1,5 °C glede na predindustrijsko raven, njegovega posebnega poročila o podnebnih spremembah in zemljiščih, njegovega posebnega poročila o oceanih in kriosferi v spreminjajočem se podnebju ter njegovega šestega ocenjevalnega poročila (AR6),

– ob upoštevanju zbirnega poročila UNFCCC z dne 28. oktobra 2024 o nacionalno določenih prispevkih v okviru Pariškega sporazuma,

– ob upoštevanju poročila Svetovne meteorološke organizacije z dne 19. marca 2025 z naslovom Stanje svetovnega podnebja v letu 2024,

– ob upoštevanju poročila z naslovom *European State of the Climate – Report 2024* (Poročilo o stanju podnebja v Evropi za leto 2024) z dne 15. aprila 2025, ki sta ga pripravili Copernicusova storitev za spremljanje podnebnih sprememb in Svetovna meteorološka organizacija,

– ob upoštevanju poročila Programa Združenih narodov za okolje (UNEP) o emisijski vrzeli za leto 2024, ki je bilo objavljeno 24. oktobra 2024,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (COM(2019)0640),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. februarja 2025 z naslovom Dogovor o čisti industriji: skupni načrt za konkurenčnost in razogljičenje (COM(2025)0085),

– ob upoštevanju zakonodaje EU, s katero se cilja Unije, da se neto emisije do leta 2030 zmanjšajo za vsaj 55 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990 in da se doseže zavezujoči cilj EU glede podnebne nevtralnosti do leta 2050 (sveženj „Pripravljeni na 55“), prenašata v konkretne politike v različnih sektorjih,

– ob upoštevanju Sklepa (EU) 2022/591 Evropskega parlamenta in

---

[2] Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0159.

Sveta z dne 6. aprila 2022 o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030[3], pa tudi poročila Evropske agencije za okolje z dne 20. februarja 2025 o spremljanju napredka pri doseganju ciljev osmega okoljskega akcijskega programa in poročila Komisije z dne 13. marca 2024 o vmesnem pregledu osmega okoljskega akcijskega programa (COM(2024)0123),

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. novembra 2019 o izrednih podnebnih in okoljskih razmerah[4],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 6. februarja 2024 z naslovom Zavarujmo svojo prihodnost – Podnebni cilj Evrope za leto 2040 in pot do podnebne nevtralnosti do leta 2050 ter oblikovanje trajnostne, pravične in uspešne družbe (COM(2024)0063),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 12. marca 2024 z naslovom Obvladovanje podnebnih tveganj – zaščita ljudi in blaginje (COM(2024)0091),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. maja 2025 z naslovom Ocena končnih posodobljenih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov na ravni celotne EU – Uresničevanje energetskih in podnebnih ciljev Unije za leto 2030 (COM(2025)0274),

– ob upoštevanju poročila Evropske agencije za okolje z dne 11. marca 2024 z naslovom Evropska ocena podnebnih tveganj,

– ob upoštevanju poročila Evropskega znanstvenega svetovalnega odbora za podnebne spremembe z dne 15. junija 2023 z naslovom *Scientific advice for the determination of an EU-wide 2040 climate target and a greenhouse gas budget for 2030-2050* (Znanstveno mnenje za določitev podnebnega cilja za leto 2040 na ravni EU in proračuna za emisije toplogrednih plinov za obdobje 2030–2050),

– ob upoštevanju poročila Evropskega znanstvenega svetovalnega odbora za podnebne spremembe z dne 2. junija 2025 z naslovom *Scientific advice for amending the European Climate Law - Setting climate goals to strengthen EU strategic priorities* (Znanstveno mnenje za spremembo evropskih podnebnih pravil – določitev podnebnih ciljev za krepitev strateških prednostnih nalog EU),

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 28. junija 2023 z naslovom Nov pogled na povezavo med podnebjem in varnostjo: Obravnavanje vpliva podnebnih sprememb in degradacije okolja na mir, varnost in obrambo (JOIN(2023)0019) ter skupnega delovnega dokumenta služb Komisije in visoke

---

3 UL L 114, 12.4.2022, str. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.

4 UL C 232, 16.6.2021, str. 28.

predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 17. februarja 2025 z naslovom *Progress Report on the implementation of the Joint Communication - A New Outlook on the Climate and Security Nexus* (Poročilo o napredku pri izvajanju skupnega sporočila – Nov pogled na povezavo med podnebjem in varnostjo) (SWD(2025)0049),

– ob upoštevanju globalnega okvira za kemikalije – za planet, ki ga ne ogrožajo kemikalije in odpadki, sprejetega na peti mednarodni konferenci o ravnanju s kemikalijami, ki jo je septembra 2023 organiziral UNEP,

– ob upoštevanju Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost, sprejetega decembra 2022 na 15. konferenci pogodbenic Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti (CBD COP15), in 16. konference pogodbenic Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti (CBD COP16), ki se je zaključila februarja 2025,

– ob upoštevanju Sporazuma na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije (sporazum ZN o odprtem morju), ki je bil sprejet 19. junija 2023,

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1991 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2024 o obnovi narave in spremembi Uredbe (EU) 2022/869[5] (pravila o obnovi narave),

– ob upoštevanju svojega stališča z dne 10. aprila 2024 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremljanju in odpornosti tal[6],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/3012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2024 o vzpostavitvi okvira Unije za certificiranje trajnih odvzemov ogljika, gospodarjenja z ogljikom in shranjevanja ogljika v izdelkih[7],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1787 z dne 13. junija 2024 o zmanjšanju emisij metana v energetskem sektorju in spremembi Uredbe (EU) 2019/942[8],

– ob upoštevanju resolucije o človekovih pravicah in podnebnih spremembah (A/HRC/RES/41/21), ki jo je 12. julija 2019 sprejel Svet

---

5 UL L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj.

6 Sprejeta besedila, P9_TA(2024)0204.

7 UL L, 2024/3012, 6.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3012/oj.

8 UL L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj.

za človekove pravice,

– ob upoštevanju izjave z dne 4. novembra 2021 o podpiranju pogojev za pravični prehod na mednarodni ravni, sprejete na konferenci COP26,

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 10. oktobra 2025 o podnebnem financiranju pred 30. zasedanjem konference pogodbenic UNFCCC (COP30) v Belému,

– ob upoštevanju vprašanj za Komisijo in Svet o konferenci OZN o podnebnih spremembah 2025 (COP30) v Belému, Brazilija (O-000028/2025 – B10-0011/2025 in O-000029/2025 – B10-0012/2025),

– ob upoštevanju člena 142(5) in člena 136(2) Poslovnika,

– ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane,

A. ker je Evropski parlament razglasil izredne podnebne in okoljske razmere ter se zavezal, da se bo nemudoma začel boriti proti tej grožnji in jo zajezil; ker nedavne znanstvene študije[9] kažejo, da globalno segrevanje in dviganje morske gladine, ki ju povzroča človek, napredujeta še hitreje, kot je bilo pričakovano;

B. ker je Pariški sporazum začel veljati 4. novembra 2016; ker leto 2025 zaznamuje deseto obletnico sprejetja Pariškega sporazuma;

C. ker bi v skladu s poročilom Programa OZN za okolje o emisijski vrzeli za leto 2024[10] dvig globalne temperature v tem stoletju omejili na 2,8 °C, če bi dosledno izvajali brezpogojne nacionalno določene prispevke iz Pariškega sporazuma do leta 2030, če pa bi izvajali tudi pogojne nacionalno določene prispevke, bi dvig temperature omejili na 2,6 °C;

D. ker je v zbirnem poročilu o nacionalno določenih prispevkih za leto 2024[11] navedeno, da bo skupna raven emisij toplogrednih plinov v letu 2030 po ocenah 2,6 % pod ravnjo iz leta 2019; ker IPCC ugotavlja, da morajo biti emisije toplogrednih plinov, če naj se po scenarijih segrevanje omeji na 1,5 °C, do leta 2030 43 % nižje kot

---

9 Forster, P. M., Smith, C., Walsh, T., Lamb, W. F., Lamboll, R. et al., *Indicators of Global Climate Change 2024: Annual update of key indicators of the state of the climate system and human influence* (Kazalniki globalnih podnebnih sprememb za leto 2024: letna posodobitev ključnih kazalnikov stanja podnebnega sistema in človeškega vpliva), *Earth System Science Data*, zvezek 17, izdaja 6, 19. junij 2025.

10 Program Združenih narodov za okolje, *Emissions Gap Report 2024* (Poročilo o emisijski vrzeli za leto 2024), 24. oktober 2024.

11 Sekretariat UNFCCC, *2024 NDC Synthesis Report* (Zbirno poročilo o nacionalno določenih prispevkih za leto 2024), 28. oktober 2024.

leta 2019;

E. ker bi morala EU ohraniti vodilno vlogo v mednarodnih pogajanjih o podnebju; ker so za uresničitev svetovnih podnebnih ciljev potrebna skupna prizadevanja vseh strani; ker razogljičenje zgolj v EU ne bo dovolj; ker Združene države Amerike proizvedejo 23,8 %, države članice EU 16,5 %, Kitajska 15 %, Rusija 6,7 % in Združeno kraljestvo 4,4 % vseh svetovnih emisij CO_2; ker je EU četrta največja povzročiteljica svetovnih emisij CO_2 na letni ravni, saj jih proizvede približno 6 %, s čimer se uvršča takoj za Kitajsko, Združene države Amerike in Indijo; ker EU predstavlja 5,7 % svetovnega prebivalstva in 14,7 % svetovnega bruto domačega proizvoda (BDP)[12];

F. ker je treba za omejitev globalnega segrevanja na 1,5 °C doseči neto negativne emisije po letu 2050;

G. ker večina ukrepov za blažitev podnebnih sprememb iz šestega ocenjevalnega poročila IPCC, objavljenega leta 2023, vključuje zajemanje in shranjevanje ogljika ter odvzem ogljikovega dioksida;

H. ker IPCC ocenjuje, da svetovni ogljični proračun od leta 2020 dalje ne sme preseči približne količine 400 gigaton CO_2, da bi globalno segrevanje s 67-odstotno verjetnostjo omejili na 1,5 °C[13]; ker naj bi bil po ocenah ta svetovni ogljični proračun ob sedanjih ravneh emisij na svetovni ravni izčrpan do leta 2030;

I. ker je metan odgovoren za približno 30 % dviga svetovne temperature od začetka industrijske revolucije; ker je EU na konferenci COP26 sodelovala pri uvedbi zaveze glede zmanjšanja svetovnih emisij metana, katere cilj je do leta 2030 zmanjšati emisije metana za 30 % v primerjavi z ravnmi iz leta 2020; ker je iz poročila Mednarodne agencije za energijo iz maja 2025 z naslovom *Global Methane Tracker 2025* (Globalni sledilnik za metan za leto 2025) razvidno, da emisije metana še vedno naraščajo in da se zaveza glede zmanjšanja svetovnih emisij metana še vedno slabo izvaja;

J. ker IPCC ugotavlja, da so kopenski in oceanski ponori v zadnjih šestih desetletjih absorbirali 56 % emisij CO_2, ki jih je povzročil

---

12 Eurostat, *Key figures on the EU in the world – 2025 edition* (Ključni podatki o EU v svetu – izdaja za leto 2025), 2025.

13 IPCC, Summary for Policymakers (Povzetek za oblikovalce politik), v: *Climate Change 2021 – The Physical Science Basis* (Podnebne spremembe 2021 – fizikalno-znanstvena podlaga). Prispevek delovne skupine I k šestemu ocenjevalnemu poročilu Medvladnega panela za podnebne spremembe, 2021.

človek[14];

K. ker je center za odpornost v Stockholmu na podlagi analize devetih mej planeta ugotovil, da jih je šest že preseženih[15], vključno s podnebno mejo planeta;

L. ker Program OZN za okolje opisuje medsebojno povezane okoljske izredne razmere, ki jih pomenijo podnebne spremembe, onesnaževanje in izguba biotske raznovrstnosti, kot trojno krizo planeta, saj podnebne spremembe povečujejo izgubo biotske raznovrstnosti, onesnaževanje pospešuje podnebne spremembe in propad ekosistemov, izguba biotske raznovrstnosti pa zmanjšuje odpornost proti podnebnim spremembam;

M. ker so varstvo, ohranjanje in obnavljanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov, tudi z večjimi prizadevanji za zaustavitev in obrnitev trenda krčenja in degradacije gozdov, potrebni ukrepi, s katerimi bi dosegli cilj glede temperature iz Pariškega sporazuma;

N. ker Kunminško-montrealski svetovni okvir za biotsko raznovrstnost vsebuje konkretne ukrepe za zaustavitev in obrnitev trenda siromašenja narave, vključno s ciljema o obnovi 30 % vseh degradiranih ekosistemov do leta 2030 in ohranjanju 30 % zemljišč, voda in morij;

O. ker je bilo leto 2024 najtoplejše doslej zabeleženo leto in ker so se globalne temperature prvič dvignile za več kot 1,5 °C glede na predindustrijsko raven; ker so v podatkih programa Copernicus za prvo polovico leta 2025 nekatere najvišje zabeležene temperature, pri čemer je bil maj toplejši le leta 2024[16]; ker je bilo vsako od zadnjih desetih let tudi med desetimi najtoplejšimi doslej zabeleženimi leti; ker se med svetovnimi celinami evropska segreva najhitreje in se po podatkih programa Copernicus od 80. let prejšnjega stoletja segreva približno dvakrat hitreje od svetovnega

---

14 IPCC, *Sections* (Oddelki) v: *Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups 1, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* (Podnebne spremembe v letu 2023: zbirno poročilo. Prispevek delovnih skupin I, II in III k šestemu ocenjevalnemu poročilu Medvladnega panela za podnebne spremembe), 2023.

15 Richardson, K., Steffen, W., Lucht, W., Bendtsen, J., Cornell, S. et al., *Earth beyond six of nine planetary boundaries* (Zemlja, ki presega šest od devetih omejitev planeta), *Science Advances*, zvezek 9, izdaja 37, 13. september 2023.

16 Copernicus, *Copernicus: Exceptionally dry spring in parts of north-western Europe - Second-warmest May globally* (Program Copernicus: izjemno suha pomlad v delih severozahodne Evrope: drugi najtoplejši maj doslej na svetovni ravni), spletišče programa Copernicus, 10. junij 2025.

povprečja[17];

P. ker je Generalna skupščina OZN dostop do čistega, zdravega in trajnostnega okolja priznala kot univerzalno človekovo pravico[18] in ker člen 37 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah določa načelo, da mora biti varstvo okolja vključeno v politike Unije;

Q. ker je onesnaženost zraka resna grožnja za okolje in javno zdravje ter je neločljivo povezana s podnebno krizo, tako v smislu skupnih virov energije, kot je zgorevanje fosilnih goriv, kot v smislu potrebe po celostnih političnih rešitvah; ker kratkoživa podnebna onesnaževala, kot sta metan in črni ogljik, povzročajo skoraj polovico sedanjih ravni globalnega segrevanja in imajo resne posledice za zdravje, zlasti med ranljivimi skupinami prebivalstva[19];

R. ker so se Združene države že drugič odločile, da enostransko odstopijo od Pariškega sporazuma; ker bo zato, ker se ZDA umikajo iz multilateralizma in ukinjajo razvojno in humanitarno pomoč ter mednarodno podnebno financiranje, nastala precejšnja vrzel; ker ima EU odgovornost, pa tudi strateški interes, da pomaga to vrzel zapolniti;

S. ker je v skladu s členom 2 Pariškega sporazuma bistven cilj zelenega prehoda, da se svetovni finančni tokovi uskladijo z razvojnimi usmeritvami, ki vodijo v neto ničelno gospodarstvo, ki bo odporno proti podnebnim spremembam;

T. ker je v poročilu stalnega odbora za finance UNFCCC iz leta 2021 z naslovom *First report on the determination of the needs of developing country Parties* (Prvo poročilo o določitvi potreb pogodbenic, ki so države v razvoju) navedeno, da je iz nacionalnih poročil pogodbenic UNFCCC, ki so države v razvoju, razvidno, da stroški izpolnjevanja njihovih potreb v zvezi z izvajanjem Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja in Pariškega

---

17 Copernicus, *Copernicus Global Climate Report 2024* (Svetovno poročilo o podnebju programa Copernicus za leto 2024), spletišče programa Copernicus, 10. januar 2025.

18 Resolucija Generalne skupščine OZN št. 76/300 z dne 28. julija 2022 o človekovi pravici do čistega, zdravega in trajnostnega okolja.

19 Szopa, S., Naik, V., Adhikary, B., Artaxo, P., Berntsen, T., *Short-Lived Climate Forcers* (Kratkoživa onesnaževala, ki škodujejo podnebju) v: *Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* (Podnebne spremembe 2021: fizikalno-znanstvena podlaga. Prispevek delovne skupine I k šestemu ocenjevalnemu poročilu Medvladnega panela za podnebne spremembe), junij 2023.

sporazuma do leta 2030 skupaj znašajo 5,8–5,9 bilijona USD[20]; ker novi skupni količinsko opredeljeni cilj UNFCCC glede podnebnega financiranja vključuje zavezo o povečanju financiranja na vsaj 1,3 bilijona USD na leto do leta 2035;

U. ker je pobuda za sporazum o neširjenju fosilnih goriv nastala po zgledu pogodbe o neširjenju jedrskega orožja in vsebuje poziv k zavezujoči mednarodni pogodbi za zaustavitev povečevanja obsega uporabe fosilnih goriv, postopno opuščanje obstoječe proizvodnje in podporo pravičnemu prehodu na svetovni ravni; ker je sporazum o neširjenju fosilnih goriv doslej podprlo le 17 držav, od katerih nobena ni država članica EU[21];

V. ker Evropski znanstveni svetovalni odbor za podnebne spremembe priporoča, da se nujno in v celoti odpravijo subvencije za fosilna goriva v EU, v skladu z obstoječimi zavezami; ker je treba v skladu z osmim okoljskim akcijskim programom določiti jasen rok za ukinitev teh subvencij v skladu s podnebnimi ambicijami;

W. ker so otroci posebno ranljivi zaradi vplivov podnebnih sprememb, vključno s smrtonosnimi boleznimi, onesnaževanjem, neustrezno prehransko varnostjo in nezanesljivo preskrbo z vodo ter ekstremnimi vremenskimi pojavi; ker skoraj milijarda otrok živi v 33 državah, ki so zaradi kombinacije izpostavljenosti podnebnim in okoljskim nevarnostim ter visoke stopnje ranljivosti uvrščene med države z „zelo visokim tveganjem“[22];

X. ker ambiciozni večstranski podnebni okviri in z njimi usklajeni ukrepi služijo strateškim interesom EU in predstavljajo priložnosti za EU kot vodilno v svetu na področju zelenega prehoda;

Pregled globalnega stanja, nacionalno določeni prispevki in konferenca COP30 v Belému

1. opozarja, da je bilo na podlagi prvega pregleda globalnega stanja na konferenci COP28 ugotovljeno, da je za omejitev globalnega segrevanja na 1,5 °C brez prekoračitve ali z omejeno prekoračitvijo

---

20 Stalni odbor za finance UNFCCC, *First report on the determination of the needs of developing country Parties related to implementing the Convention and the Paris Agreement* (Prvo poročilo o določitvi potreb pogodbenic, ki so države v razvoju, v zvezi z izvajanjem konvencije in Pariškega sporazuma), spletišče OZN o podnebnih spremembah, 2021.

21 Pobuda za sporazum o neširjenju fosilnih goriv, *Governments participating in discussions on a fossil fuel treaty* (Vlade, ki sodelujejo v razpravah o sporazumu o fosilnih gorivih), spletišče pobude za sporazum o neširjenju fosilnih goriv.

22 UNICEF, *The climate crisis is a child rights crisis – Introducing the Children’s Climate Risk Index* (Podnebna kriza je kriza otrokovih pravic – Predstavitev indeksa podnebnih tveganj za otroke), avgust 2021.

in do 2 °C potrebno, da emisije toplogrednih plinov na svetovni ravni vrhunec dosežejo pred letom 2025, ter da je za omejitev globalnega segrevanja na 1,5 °C brez prekoračitve ali z omejeno prekoračitvijo potrebno temeljito, hitro in trajno zmanjšanje globalnih emisij toplogrednih plinov za 43 % do leta 2030 in 60 % do leta 2035 v primerjavi z ravnmi iz leta 2019, da bi do leta 2050 dosegli neto ničelne emisije toplogrednih plinov;

2. je seznanjen z relativnim napredkom, ki je bil na konferenci COP29 v Bakuju dosežen na nekaterih področjih, zlasti v zvezi z novim skupnim količinsko opredeljenim ciljem glede podnebnega financiranja, napredkom pri zagotavljanju delovanja sklada za kritje izgube in škode ter sporazumom o trgu ogljika; vendar obžaluje, da pri blažitvi ni bil dosežen zadosten napredek;

3. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da zmanjšanje skupnih emisij iz predloženih nacionalno določenih prispevkov znatno zaostaja za krivuljami emisij, ki so potrebne, da bi dosegli cilj Pariškega sporazuma in sklepov prvega pregleda globalnega stanja; poziva COP30, naj ponovno potrdi zavezanost cilju 1,5 °C in se dogovori o tem, da je treba še naprej krepiti ambicije, ter sprejme konkretne odločitve v podporo izvajanju nacionalno določenih prispevkov; meni, da bilo treba preglede globalnega stanja izvajati pogosteje, in poziva vse strani, ki niso na dobri poti glede doseganja cilja Pariškega sporazuma, naj poleg petletnega cikla za izvajanje pregledov vsaki dve leti posodobijo in povečajo svoje nacionalno določene prispevke;

4. poudarja, da so potrebna skupna prizadevanja in nadaljnje ukrepanje vseh strani, da bi odpravili emisijsko vrzel, s konkretnimi cilji izvajali ukrepe, ki so vključeni v prvi pregled globalnega stanja, ter okrepili nacionalno opredeljene ukrepe; poudarja, da so vodilno vlogo pri tem dolžni prevzeti zlasti vsi veliki povzročitelji emisij, vključno z gospodarstvi v vzponu in državami skupine G20; poziva EU in podobno misleče partnerje, naj zavzamejo vodilni položaj v koaliciji ambicioznih in sodelujejo z vsemi stranmi, da bi konferenca COP30 prinesla rezultate;

5. močno obžaluje odločitev vlade ZDA, da drugič odstopi od Pariškega sporazuma; poziva Združene države Amerike, naj ponovno premislijo o svoji odločitvi za odstop in pravično prispevajo k svetovnim prizadevanjem za boj proti podnebnim spremembam in k svetovnemu podnebnemu financiranju v skladu s Pariškim sporazumom, zlasti glede na odgovornost, ki jo imajo zaradi svojih skupnih preteklih emisij; spodbuja ameriške zvezne države in nevladne akterje, naj se še naprej vključujejo v mednarodno sodelovanje na področju podnebja, tudi v konference OZN o podnebnih spremembah; ugotavlja, da se Združenim državam Amerike pri odstopu od Pariškega sporazuma ni pridružila nobena druga država; poudarja, da ima EU posebno odgovornost in strateški interes, da prevzame vodilno vlogo in obnovi zaupanje v globalne podnebne ukrepe, tudi z ukrepi za preprečevanje nadaljnjih odstopov od Pariškega

sporazuma; meni, da lahko k tem ciljem prispevajo vsi vidiki zunanjega delovanja EU, vključno s trgovinsko in razvojno politiko;

6. ponovno poudarja načelo skladnosti politik za razvoj, h kateremu so se zavezale EU in njene države članice ter katerega cilj je čim bolj zmanjšati protislovja in ustvariti sinergijo med različnimi politikami EU; vztraja, da je treba Pariški sporazum in Agendo za trajnostni razvoj do leta 2030 v notranjih in zunanjih politikah izvajati usklajeno;

7. opozarja, da so pogodbenice UNFCCC v prvem pregledu globalnega stanja priznale, da je treba temeljito, hitro in trajno zmanjšati emisije toplogrednih plinov v skladu s scenariji za omejitev segrevanja na 1,5 °C, ter se zavezale, da bodo prispevale k svetovnim prizadevanjem za potrojitev zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov na svetovni ravni in podvojile globalno povprečno letno stopnjo v izboljšanju energijske učinkovitosti do leta 2030; je še vedno zaskrbljen zaradi nezadostnega napredka pri doseganju teh ciljev; poudarja, da mora konferenca COP30 te cilje nujno nadgraditi, sprejeti konkretne odločitve o njihovem izvajanju in določiti dodatne ukrepe, če bo vrzel v ambicijah še vedno prisotna; ponovno potrjuje svojo zavezanost uresničevanju soglasja, doseženega v deklaraciji s konference COP28 o podnebju in zdravju; je seznanjen z zavezo o prispevanju k hitrejšemu razvoju brezemisijskih in nizkoemisijskih tehnologij; v zvezi s tem opozarja na točko (e) odstavka 28 prvega pregleda globalnega stanja, kot je bil sprejet na konferenci COP28;

8. želi spomniti, da so se v prvemu pregledu globalnega stanja države zavezale, da bodo pospešile prizadevanja za postopno opustitev proizvodnje električne energije iz premoga z nezmanjšanimi emisijami ter za postopno opustitev neučinkovitih subvencij za fosilna goriva, za pravičen, urejen in enakopraven prehod s fosilnih goriv v energetskih sistemih, da bi pospešili ukrepe v tem ključnem desetletju in do leta 2050 dosegli ničelno stopnjo neto emisij, kot to narekuje znanost; poziva vse pogodbenice, naj povečajo prizadevanja v zvezi s tem in sodelujejo pri pripravi sporazuma o neširjenju fosilnih goriv; pričakuje, da bo konferenca COP30 okrepila zavezanost prehodu s fosilnih goriv, in vztraja, da so nujno potrebni ambiciozni in časovno omejeni načrti za postopno odpravo subvencij za fosilna goriva in postopno opuščanje proizvodnje fosilnih goriv;

9. ugotavlja, da je leto 2025 rok, do katerega morajo države predložiti svoje nacionalno določene prispevke za leto 2035, ki so bistveni za povečanje podnebnih ambicij, spremljanje napredka in krepitev odpornosti; meni, da je ključno, da je EU drugim za zgled, ter poziva EU in vse pogodbenice, ki tega še niso storile, naj se odzovejo na ugotovitve iz pregleda globalnega stanja na konferenci COP28 ter čim prej in precej pred konferenco COP30 namesto relativnih ciljev predložijo absolutne cilje zmanjšanja emisij za celotno gospodarstvo, ki bodo zajemali vse toplogredne pline, sektorje in kategorije ter bodo usklajeni s ciljem 1,5 °C; obžaluje, da večina pogodbenic ni

upoštevala roka za predložitev posodobljenih nacionalno določenih prispevkov, in poudarja, da je za dobro delovanje multilateralizma na področju podnebne politike pomembno spoštovati vse postopke UNFCCC in roke za predložitev;

10. poudarja, da je za oceno napredka v zvezi z nacionalno določenimi prispevki pomembno razčlenjeno in pregledno poročanje;

11. priznava, da je bil pri izvajanju člena 6 Pariškega sporazuma dosežen napredek, in poudarja, da bi morala uporaba člena 6 vedno privesti do zajamčenih neto koristi za podnebje, zato poziva vse pogodbenice, naj poskrbijo, da projekti v okviru člena 6 ne bodo odvračali od zmanjšanja domačih emisij; poziva nadzorni organ in vse pogodbenice, naj upoštevajo sporazum iz Glasgowa in tako zagotovijo, da bodo vse odobrene dejavnosti mehanizma čistega razvoja najpozneje do konca leta 2025 skladne z metodologijami iz člena 6(4); poziva Komisijo, naj zagovarja in podpira razvoj trdnega mednarodnega okvira upravljanja za mednarodni prenos rezultatov blaženja podnebnih sprememb na mednarodni ravni, ki bo vključeval zavezujoče standarde za mednarodne ogljične dobropise, da bi zagotovili okoljsko, podnebno in socialno celovitost, pravično delitev koristi blaženja, jasna izvedbena pravila za zagotovitev preglednosti, dodatnosti in trajnosti, stroge obveznosti poročanja in učinkovite nadzorne mehanizme za vse projekte iz člena 6, s čimer bi odpravili tveganje dvojnega štetja in zaščitili okoljsko celovitost sistema; poziva k jasnim pravilom o delitvi odgovornosti za spremljanje in tveganje preobrata, da bi preprečili nepotrebna bremena za pogodbenice gostiteljice; poudarja, da je treba v zasebnih pobudah za trg ogljika uveljavljati najvišje standarde integritete;

12. poziva vse pogodbenice, naj na konferenci COP30 dosežejo pomemben napredek, da bi drugi pregled globalnega stanja, ki se bo začel leta 2026, temeljil na najboljših razpoložljivih znanstvenih spoznanjih in vključeval medsektorska vprašanja, kot so enakost spolov, človekove pravice in varstvo ekosistemov;

Mednarodno financiranje za podnebne ukrepe in trajnostno financiranje

13. poudarja, da je zagotavljanje ustreznega podnebnega financiranja ključno za doseganje ciljev Pariškega sporazuma; želi spomniti, da so nacionalno določeni prispevki številnih držav v razvoju pogojeni z mednarodnim podnebnim financiranjem; poudarja, da je glede na različna poročila OZN vrzel v svetovnem podnebnem financiranju med tem, kar je potrebno, in tem, kar se trenutno zagotavlja, velika in se povečuje ter da to vse večjo vrzel povzroča več dejavnikov, ki bi jih bilo treba ustrezno obravnavati;

14. poudarja, da bo pozna mobilizacija sredstev za podnebne ukrepe povzročila višje stroške, naraščajoče pripisane stroške in zmanjšanje podnebnih donosov; v zvezi s tem ugotavlja, da bo treba po ocenah

Mednarodne agencije za energijo vsak 1 USD, ki pred letom 2030 ne bo vložen v čisto energijo, pozneje morda nadomestiti s 4–5 USD;

15. poudarja, da je prilagajanje premalo financirano in da se novi skupni količinsko opredeljeni cilj glede podnebnega financiranja na potrebe po financiranju prilagajanja ne odziva v zadostni meri; poudarja, da so sicer potrebni vsi viri financiranja, tj. javni in zasebni, vendar je za odzivanje na potrebe po prilagajanju ter odpravljanje izgube in škode potrebno zlasti mednarodno javno financiranje;

16. ugotavlja, da EU in njene države članice prispevajo približno tretjino svetovnega podnebnega financiranja, kar je največji delež na svetovni ravni, pri čemer je javno podnebno financiranje EU v letu 2023 znašalo 28,6 milijarde EUR, mobilizirana zasebna sredstva pa 7,2 milijarde EUR; ponovno poudarja, da bi bilo treba proračune EU in nacionalne proračune prilagoditi v skladu z novim skupnim količinsko opredeljenim ciljem glede podnebnega financiranja, da bo EU lahko zagotovila pravičen delež mednarodnega podnebnega financiranja, tudi z mobilizacijo zasebnega podnebnega financiranja; meni, da novi skupni količinsko opredeljeni cilj glede podnebnega financiranja predstavlja spodnjo mejo za mobilizacijo podnebnega financiranja;

17. priznava, da je imela EU pomembno vlogo pri sklenitvi dogovora za uresničitev novega skupnega količinsko opredeljenega cilja glede podnebnega financiranja; poziva vse pogodbenice, naj k izpolnjevanju novega skupnega količinsko opredeljenega cilja, ki bi moral vključevati podcilje za financiranje blaženja in prilagajanja ter izgube in škode, prispevajo svoj pravični delež; poziva EU in njene države članice, naj povečajo novo in dodatno podnebno financiranje prek namenskega in predvidljivega mehanizma EU za javno financiranje, ki bo v skladu z dogovorjenim novim skupnim količinsko opredeljenim ciljem; opozarja, da je za dosego potrebne stopnje svetovnega podnebnega financiranja potrebna širša baza prispevkov, ki bo odražala spreminjajoče se finančne zmogljivosti pogodbenic; pričakuje, da bodo države z višjim srednjim dohodkom, ki ustvarijo veliko emisij, prispevale svoj pravični delež in svoje prispevke v primerjavi s sedanjim stanjem povečale; poziva vse strani, naj opredelijo nove in inovativne vire javnega in zasebnega financiranja; poziva pogodbenice, naj pri financiranju novega skupnega količinsko opredeljenega cilja dajo prednost instrumentom in ukrepom na podlagi nepovratnih sredstev, ki ne bodo še povečevali zadolženosti, tako da bodo države prejemnice lahko izvajale potrebne ukrepe za blažitev in prilagajanje, ne da bi se še dodatno zadolževale; izraža zaskrbljenost glede doseganja novega skupnega količinsko opredeljenega cilja s prerazvrstitvijo drugih skladov; opozarja tudi na pomisleke glede dvoumnosti v zvezi z vrstami financiranja za novi skupni količinsko opredeljeni cilj in zlasti v zvezi z dvojnim štetjem;

18. poziva vse akterje, naj zagotovijo, da bo načrt iz Bakuja-Beléma vseboval jasen in izvedljiv načrt za mobilizacijo ustreznih sredstev;

poziva vse pogodbenice, naj spodbujajo tesno javno-zasebno sodelovanje in mobilizirajo obsežne zasebne naložbe, tako da krepijo regulativne okvire za odgovorne in trajnostne naložbe; ugotavlja, da bo morala biti večina naložb, potrebnih za svetovni podnebni prehod, zasebnih; poudarja, da mora načrt vključevati trden in neodvisen mehanizem odgovornosti, da bi zagotovili preglednost in učinkovito spremljali napredek;

19. ugotavlja, da je veliko podnebno ranljivih držav, vključno z več najmanj razvitimi državami, močno zadolženih oziroma je zelo verjetno, da se bodo močno zadolžile, zato bi bilo treba sredstva za podnebne ukrepe dodeljevati tako, da se njihovo breme dolga ne bo še povečalo, pri čemer bi bilo treba dati prednost financiranju na podlagi nepovratnih sredstev; poziva Komisijo in države članice, naj preučijo, kako bi lahko prispevale k zmanjšanju te velike zadolženosti, in nemudoma sprejmejo ustrezne ukrepe;

20. poudarja, da se organi OZN strinjajo, da podnebnega financiranja ni mogoče pravično povečati, če se dolžniška kriza ne reši; v zvezi s tem poudarja, kako pomembni so instrumenti za odpis dolga;

21. poziva Komisijo, države članice in mednarodne partnerje, naj podnebno mikrofinanciranje vključijo kot osrednji element strategij za prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blažitev, tako da podprejo lokalne mikrofinančne institucije pri razvoju in povečanju finančnih produktov za ranljivo prebivalstvo, vključno z mikrokrediti za zelene tehnologije, mikrozavarovanjem pred podnebnimi tveganji in mikroprihranki za odpornost skupnosti, s posebnim poudarkom na ženskah, mladih in podeželskih skupnostih;

22. poudarja, da je treba postopke podnebnega financiranja nujno poenostaviti in pospešiti ter jih prilagoditi dejanskim razmeram v državah v razvoju, zlasti z vzpostavitvijo enotnih točk dostopa, uskladitvijo meril za prijavo in zagotavljanjem tehnične pomoči za pripravo projektov, da bi bilo podnebno financiranje dostopno, hitro in učinkovito za lokalne organizacije in skupnosti, ki so jih podnebne spremembe najbolj prizadele;

23. meni, da je treba na konferenci COP30 nujno doseči napredek pri izvajanju člena 2(1), točka (c), Pariškega sporazuma in da mora to postati stalna točka na dnevnem redu konferenc pogodbenic; poziva EU, naj sodeluje v mednarodnih pobudah, kot je pobuda iz Bridgetowna 3.0; poziva k hitrejši reformi mednarodne finančne arhitekture ter poziva vse večje mednarodne finančne institucije in multilateralne razvojne banke, naj prevzamejo svojo vlogo podnebnih bank ter uskladijo svoje portfelje in posojilne politike s Pariškim sporazumom na način, ki bo dolgoročno finančno vzdržen; poziva domače in mednarodne finančne sisteme, naj bolje rešujejo izzive, ki jih prinašajo podnebne spremembe, in sicer z odpravo ovir za dostop do podnebnega financiranja za čiste tehnologije ter preusmeritvijo javnih in zasebnih finančnih tokov iz emisijsko intenzivnih dejavnosti;

24. meni, da bi morala imeti Evropska investicijska banka vlogo podnebne banke Unije in v skladu s tem njen časovni načrt za podnebno banko, posodobljene posojilne politike na področju energije ter dodatna prizadevanja Evropskega investicijskega sklada priznava kot pomembne korake k dajanju prednosti podnebnim naložbam;

Prilagajanje, izguba in škoda ter pravični prehod

25. poudarja, da je treba okrepiti prilagajanje podnebnim spremembam ter odpornost in pripravljenost nanje v EU in po svetu, da bi čim bolj zmanjšali negativne vplive podnebnih sprememb in izgube biotske raznovrstnosti ter to vprašanje celovito obravnavali na konferencah pogodbenic, hkrati pa poudarja, da imajo lokalni in regionalni organi pomembno vlogo pri oblikovanju in izvajanju teh ukrepov; priznava, kako pomembna sta sodelovanje na svetovni ravni ter izmenjava znanja, izkušenj in najboljših razpoložljivih znanstvenih dognanj in primerov dobre prakse na področju prilagajanja podnebnim spremembam; poudarja, da bodo stroški prilagajanja zaradi neukrepanja in zapoznelega ukrepanja, in sicer tako na področju blažitve kot prilagajanja, višji;

26. ponovno izraža močno zaskrbljenost zaradi vse intenzivnejših in vse pogostejših ekstremnih vremenskih pojavov v EU in po svetu, med drugim požarov, suše, vročinskih valov in poplav, ter posledic teh pojavov za človekovo zdravje ter vse večjega števila smrti; ugotavlja, da se bo morska gladina po vseh scenarijih IPCC v tem stoletju predvidoma dvigala vse hitreje, kar bo povzročilo finančne stroške in izgubo obalnih območij po vsem svetu;

27. poudarja, da je treba na konferenci COP30 operacionalizirati okvir za globalni cilj prilagajanja, tudi s sprejetjem učinkovitih in obvladljivih kazalnikov ter zanesljivih in celovitih sistemov spremljanja in z obravnavanjem sredstev za izvajanje, da bi omogočili učinkovito spremljanje napredka pri doseganju ciljev glede prilagajanja, določenih na konferenci COP28; poudarja, da sta financiranje in izvajanje blažitvenih ukrepov sicer napredovala, vendar so prizadevanja za prilagajanje še vedno v zaostanku, povečuje pa se tudi vrzel v financiranju in konkretnih ukrepih;

28. poudarja, kako pomembni so nacionalni načrti prilagajanja, in opozarja, da jih je treba uskladiti z načrtom iz Bakuja-Beléma; poziva pogodbenice, ki tega še niso storile, naj čim prej uvedejo nacionalne načrte prilagajanja, vse pogodbenice pa, naj pri njihovem izvajanju do leta 2030 dosežejo ustrezen napredek ter v njih poudarijo sonaravne rešitve; poziva vse pogodbenice, naj v svoje načrte vključijo medsektorske elemente, kot so enakost spolov in človekove pravice;

29. Poziva k večjim naložbam v sisteme za zgodnje opozarjanje in sisteme upravljanja tveganj v ranljivih regijah, pri čemer poudarja,

da imajo bistveno vlogo pri varovanju življenj, ohranjanju možnosti preživljanja in krepitvi odpornosti na podnebna tveganja;

30. spodbuja povečanje podpore za zbiranje, izmenjavo in analizo podatkov o podnebnih spremembah in tveganjih nesreč ter uporabo ustreznih tehnologij za te dejavnosti, da bi izboljšali razpoložljivost in kakovost informacij za ogroženo prebivalstvo; priporoča, naj se v vseh pobudah za zgodnje opozarjanje, ki jih podpira EU, dodelijo namenska sredstva za stalno vzdrževanje in posodabljanje sistemov, zlasti glede na svetovne izzive v zvezi z znanstveno utemeljenim opazovanjem in postopki;

31. pozdravlja, da je bila na konferenci COP28 sprejeta odločitev o ustanovitvi sklada za kritje izgube in škode, ter pričakuje nadaljnji napredek pri njegovem izvajanju in financiranju; poziva vse pogodbenice, naj v zvezi s tem zagotovijo pregledna pravila; poudarja, da je pomembno priznati, da ima ta sklad posebne značilnosti, zato ga je treba obravnavati ločeno od prilagajanja, tudi v okviru pregleda globalnega stanja;

32. poziva vse pogodbenice, naj sprejmejo pregledne zaveze glede financiranja izgube in škode ter vzpostavijo predvidljive mehanizme za njegovo izvajanje, tako da bo med drugim v primeru izgube in škode mogoče zgodnje izplačilo iz sklada; poziva vse pogodbenice, naj zagotovijo, da bodo sredstva, namenjena skladu, dodatna sredstva poleg obstoječih prispevkov k podnebnemu financiranju; je trdno prepričan, da bi bilo treba pri financiranju izgube in škode prednost dajati nepovratnim sredstvom, pri čemer bi moralo to financiranje dopolnjevati uradno razvojno pomoč ter se od nje razlikovati;

33. ponovno poziva, naj se vprašanje izgube in škode uvrsti na dnevni red vsakega zasedanja konference pogodbenic;

34. poziva vse pogodbenice, naj pospešijo izvajanje delovnega programa za pravični prehod, in sicer s spodbujanjem konkretnih ukrepov za odpravo neenakosti, ki se poglabljajo zaradi podnebnih sprememb; meni, da bi moral delovni program vključevati cilja o ustvarjanju dostojnih delovnih mest in pravičnem prehodu za vse, ter poziva vse pogodbenice, naj kot podlago za trdno družbeno soglasje spodbujajo socialni dialog z organizacijami delodajalcev in delavcev ter sodelovanje deležnikov; poziva pogodbenice, naj konstruktivno sodelujejo, da bi dosegle dogovor o prihodnjem izvajanju delovnega programa, ter priznajo, da je treba sredstva za izvajanje priskrbeti čim prej;

35. poudarja, da podnebne spremembe ogrožajo temeljne pravice ter dobrobit otrok in mladih; poudarja, da je treba otrokove pravice in medgeneracijsko pravičnost vključiti v vse vidike podnebne politike, vključno s prilagajanjem podnebnim spremembam in njihovo blažitvijo, izgubo in škodo ter podnebnim financiranjem;

Podnebna politika EU, usklajena s Pariškim sporazumom

36. poudarja, da se bodo s sedanjo podnebno zakonodajo EU, če se bo dosledno izvajala, neto emisije toplogrednih plinov Unije do leta 2030 zmanjšale za približno 57 % v primerjavi z letom 1990; meni, da se EU trenutno približuje temu, da bo do leta 2030 zmanjšala neto emisije toplogrednih plinov le za približno 54 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990, če bodo države članice v celoti izvajale obstoječe in načrtovane nacionalne ukrepe in politike EU[23]; poziva države članice, naj sprejmejo potrebne ukrepe za odpravo te vrzeli, Komisijo pa, naj sprejme dodatne ukrepe za podporo državam članicam pri teh prizadevanjih; poudarja, da je treba v okviru podnebne politike EU še naprej postavljati ambiciozne cilje v skladu z dogovorjenimi cilji in da je treba pri njenih ukrepih prednostno upoštevati stroškovno učinkovitost, konkurenčnost evropskega gospodarstva, socialno vključenost in visoko raven varstva okolja;

37. poudarja, da je treba spoštovati roke za predložitev posodobljenih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov, da bo Komisija lahko izvedla ustrezen postopek pregleda; pozdravlja oceno Komisije o končnih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih za leto 2030 tistih držav članic, ki so jih predložile; poziva Komisijo in države članice, naj odločno ukrepajo, da bi premostile vrzel med nacionalnimi energetskimi in podnebnimi načrti ter zavezujočimi cilji EU, tudi z izvedbenimi načrti;

38. poudarja, da je treba sprejeti znanstveno utemeljen podnebni cilj EU za leto 2040 v skladu z evropskimi podnebnimi pravili[24], pri čemer je treba upoštevati vsa merila iz člena 4(5) podnebnih pravil in sklepe prvega pregleda globalnega stanja; opozarja na priporočila Evropskega znanstvenega svetovalnega odbora za podnebne spremembe in je seznanjen z zavezo Komisije, da bo predlagala podnebni cilj za leto 2040 skupaj z omogočitvenimi politikami; obžaluje tudi, da Svet ni dosegel dogovora o nacionalno določenih prispevkih za leto 2035 pred rokom 23. septembra 2025; poziva ga, naj se čim prej dogovori o nacionalno določenem prispevku, ki bo na zgornjem delu navedenega razpona;

39. opozarja, da mora EU ostati vodilna v mednarodnih pogajanjih o podnebju in na področju podnebnih ukrepov, da bi prispevala k enakim konkurenčnim pogojem za evropska podjetja na svetovni ravni, pa tudi zato, da bi ohranila podporo javnosti za podnebne

---

23 Sporočilo Komisije z dne 27. maja 2025 z naslovom Ocena končnih posodobljenih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov na ravni celotne EU – Uresničevanje energetskih in podnebnih ciljev Unije za leto 2030 (COM(2025)0274).

24 Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

ukrepe in preprečila selitev virov CO_2;

40. poudarja vlogo, ki jo ima Evropski znanstveni svetovalni odbor za podnebne spremembe, kot je bil vzpostavljen v evropskih podnebnih pravilih; poziva Komisijo, naj v poročilih o ocenah učinka ali drugih javno dostopnih dokumentih utemelji odstopanja od nasvetov Evropskega znanstvenega svetovalnega odbora za podnebne spremembe in obravnava politične kompromise; poleg tega poziva Komisijo, naj v prihodnjih proračunskih predlogih zagotovi zadostno financiranje za Evropski znanstveni svetovalni odbor za podnebne spremembe, da bo lahko izpolnil svoj zakonski mandat;

41. ponavlja, da je treba podnebne cilje vključiti v vse politike EU in ukrepe, v katere se prenašajo, in poudarja, da člen 6(2) in (4) evropskih podnebnih pravil Komisijo zavezuje, da za vse obstoječe ukrepe, osnutke ukrepov in zakonodajne predloge, vključno s proračunskimi predlogi, oceni, ali so v skladu s podnebnimi cilji EU; želi spomniti, da bi morali ukrepi EU in držav članic v skladu z evropskimi podnebnimi pravili temeljiti na previdnostnem načelu in načelu „onesnaževalec plača“ iz Pogodbe o delovanju Evropske unije, poleg tega pa upoštevati načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ energetske unije in načelo neškodovanja;

42. poudarja, da je učinkovit dostop do pravnega varstva v okoljskih zadevah v skladu z Aarhuško konvencijo bistvenega pomena za uresničevanje ciljev Pariškega sporazuma; meni, da bi morale EU in države članice dajati zgled ter spoštovati ugotovitve in priporočila odbora Aarhuške konvencije za skladnost, pri tem pa spoštovati tudi svoje mednarodne zaveze v skladu z Aarhuško konvencijo in načelo pravne države;

43. poziva države članice in Komisijo, naj poskrbijo, da bodo nacionalni energetski in podnebni načrti ter dolgoročne strategije držav članic vključevali zadostne ukrepe in finančna sredstva za doseganje ciljev EU za leto 2030 in po njem; poziva države članice, naj povečajo svoja prizadevanja, da bo EU dosegla svoje cilje za leto 2030;

44. poudarja, da je v času vse večje geopolitične nestabilnosti in nestanovitnih energetskih trgov razogljičenje močan dejavnik strateške avtonomije in gospodarske konkurenčnosti EU; opozarja, da je to potrjeno v dogovoru o čisti industriji in njegovem cilju, da se podnebni ukrepi in konkurenčnost združijo v eno krovno strategijo;

45. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so se v zadnjih letih povečale subvencije za fosilna goriva, in sicer so leta 2023 na svetovni ravni skupaj znašale 620 milijard USD, pri čemer je bil znaten delež subvencij dodeljen v gospodarstvih v vzponu in gospodarstvih v razvoju; obžaluje, da so subvencije za energijo iz fosilnih goriv v EU kljub zmanjšanju v primerjavi z ravnmi iz leta 2022 še vedno visoke, saj so leta 2023 znašale 111 milijard EUR; opozarja, da subvencije za uvoženo energijo iz fosilnih virov obremenjujejo evropska

gospodarstva in izkrivljajo spodbude za prehod na čisto energijo; poudarja, da je treba subvencije za goriva, ki najbolj onesnažujejo okolje, zmanjšati na mednarodni ravni in o teh subvencijah pregledno poročati; poudarja, da morajo Komisija in države članice izpolniti zahtevo iz osmega okoljskega akcijskega programa, da je treba „določit[i] [rok] za postopno odpravo subvencij za fosilna goriva v skladu s ciljem omejitve globalnega segrevanja na 1,5 °C“; obžaluje, da od sprejetja tega programa leta 2022 ni bilo napredka, in poziva Komisijo, naj predloži časovni načrt za nadaljnje zmanjšanje in postopno odpravo subvencij za fosilna goriva v skladu s podnebnimi zavezami EU;

46. poudarja, da je treba glede na sedanje geopolitične razmere nujno odpraviti odvisnost EU od fosilnih goriv in pospešiti energetski prehod; pozdravlja napredek v okviru načrta REPowerEU ter poziva EU in države članice, naj hitreje ukrepajo;

47. z zanimanjem pričakuje prihodnji načrt EU za prilagajanje podnebnim spremembam, vključno z zakonodajnimi ukrepi, kot je ustrezno, za usklajeno pripravljenost EU na vse večja podnebna tveganja;

48. poziva EU, naj nadalje prouči, kako prispeva k podnebnim spremembam zunaj svojih meja, na primer prek škodljivih dobavnih verig, in to obravnava;

Trojna kriza planeta: podnebne spremembe, onesnaževanje in izguba biotske raznovrstnosti

49. poudarja, da so krize, ki zadevajo podnebne spremembe, onesnaževanje in izgubo biotske raznovrstnosti, medsebojno povezane in se vzajemno krepijo ter da je treba odzive nanje uskladiti; poudarja pomen varovanja, ohranjanja in obnavljanja biotske raznovrstnosti in ekosistemov, tudi obstoječih ekosistemov, bogatih z ogljikom, ter trajnostnega gospodarjenja z naravnimi viri, da bi okrepili naravno blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje;

50. opozarja, kako pomemben je sektor rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva (LULUCF) za doseganje ciljev EU na področju podnebja in biotske raznovrstnosti; opozarja, da so pravila o obnovi narave eno od orodij EU za izpolnjevanje ciljev iz uredbe o LULUCF[25] in njenih mednarodnih obveznosti glede biotske raznovrstnosti, zlasti Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za

---

[25] Uredba (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU (UL L 156, 19.6.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj).

biotsko raznovrstnost;

51. opozarja, kako pomembno je, da se okoljske politike oblikujejo in izvajajo popolnoma v skladu s pristopom „eno zdravje“, katerega cilj je trajnostno uravnotežiti in optimizirati zdravje ljudi, živali in ekosistemov;

52. poudarja, da je treba podpirati in zaščititi okoljevarstvenike ter zahtevati, da bodo tisti, ki jim grozijo, odgovarjali za svoja dejanja;

53. poudarja, da so tla največji kopenski ponor ogljika in da imajo nepogrešljivo vlogo v svetovnem podnebnem ciklu; pozdravlja vsa prizadevanja vladnih in nevladnih organizacij, da bi čim bolj povečale potencial tal za blažitev podnebnih sprememb in povečale razpoložljivost vode; v zvezi s tem poudarja dogovor, ki je bil na ravni EU dosežen o zakonodaji o spremljanju tal, ki bo izboljšala zmogljivosti držav članic in pripomogla k izpolnjevanju mednarodnih zavez EU;

54. poudarja pomembno vlogo gozdov pri podnebnih ukrepih in blažitvi podnebnih sprememb; v zvezi s tem poudarja, kako pomembna so svetovna prizadevanja za boj proti krčenju gozdov, saj so gozdovi eden največjih ponorov ogljika na svetu in ključni zbiralniki, kar zadeva biotsko raznovrstnost; poudarja, da je treba nemudoma zaščititi najpomembnejša gozdna območja na svetu, kot je amazonski deževni gozd, tudi v najbolj oddaljenih regijah EU; ponovno potrjuje zavezanost EU deklaraciji svetovnih voditeljev o gozdovih in rabi zemljišč iz Glasgowa (COP26); poziva vse pogodbenice, naj določijo cilje za povečanje neto odvzemov ekvivalenta CO_2 z dejavnostmi LULUCF;

55. poudarja bistven pomen mokrišč, vključno s šotišči, mangrovami ter drugimi ekosistemi obalnih in celinskih mokrišč, saj spadajo med najučinkovitejše naravne ponore ogljika na planetu; poziva vse pogodbenice, naj nujno okrepijo prizadevanja za ohranjanje, trajnostno upravljanje in obnovo mokrišč, saj je to temeljna strategija za blažitev podnebnih sprememb, prilagajanje nanje, zaščito biotske raznovrstnosti in trajnostnost povezanih gospodarskih dejavnosti;

56. poudarja, da je pomembno poiskati in čim bolj povečati morebitno sinergijo med ukrepi na področju biotske raznovrstnosti in podnebnimi ukrepi, tudi z dajanjem prednosti varstvu, obnovi in upravljanju ekosistemov in vrst, pomembnih v ogljikovih krogih, kot je bilo dogovorjeno na konferenci COP16 v Caliju v Kolumbiji; poudarja, da je treba izvajati Kunminško-montrealski svetovni okvir za biotsko raznovrstnost; v zvezi s tem pozdravlja, da je 55 pogodbenic pripravilo nacionalne strategije in akcijske načrte za biotsko raznovrstnost, 139 pogodbenic pa nacionalne cilje, ter poziva vse druge pogodbenice, naj hitro sledijo temu zgledu;

57. poudarja, da je pomembno varovati, ohranjati in obnavljati vodne ekosisteme in ekosisteme, ki so z vodo povezani; poziva k

okrepljenim ukrepom za trajnostno rabo vode, med drugim z uporabo inovativnih vodnih tehnologij, zlasti na območjih, ki so močno prizadeta zaradi suše ali pomanjkanja vode; poudarja uničujoče okoljske, socialne in gospodarske učinke dezertifikacije, suše, poplav in onesnaževanja voda; pozdravlja evropsko strategijo za odpornost v zvezi z vodo ter poziva Komisijo in države članice, naj jo začnejo hitro izvajati; poziva k nadaljnjim ukrepom za boj proti onesnaževanju s per- in polifluoroalkilnimi snovmi; poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo izvrševanje veljavne zakonodaje in zagotovijo skladnost z okvirno direktivo o vodah[26];

58. pozdravlja sprejetje sporazuma o odprtem morju in podpisnice poziva, naj ga hitro ratificirajo in začnejo izvajati; poziva jih tudi, naj nadaljujejo dialog o oceanih in podnebnih spremembah; poudarja, da globalni podnebni sistem, ki je odvisen od zdravja oceanov in morskih ekosistemov, izgublja svojo regulativno zmogljivost zaradi globalnega segrevanja, onesnaževanja, čezmernega izkoriščanja morske biotske raznovrstnosti, zakisljevanja, evtrofikacije, zmanjševanja količine kisika in obalne erozije;

59. poudarja pomen svetovnih prizadevanj za boj proti degradaciji morskih ekosistemov, saj oceani absorbirajo 30 % vseh emisij ogljika, zajamejo 90 % odvečne toplote in proizvedejo več kot 50 % svetovnega kisika ter so ključni zbiralniki, kar zadeva biotsko raznovrstnost; pozdravlja izid tedna oceanov v Nici o večjih finančnih zavezah za ohranjanje oceanov; poziva k nujnim ukrepom za obnovo morskih ekosistemov in učinkovito varstvo morskih zavarovanih območij; opozarja na cilj 3 Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost, da se do leta 2030 zaščiti 30 % morij;

60. poudarja, da je treba celovito obravnavati povezave med podnebnimi spremembami, onesnaževanjem zraka in javnim zdravjem, tudi na Konferenci pogodbenic Konvencije o biološki raznovrstnosti; pozdravlja deklaracijo COP28 o podnebju in zdravju, ki jo je podpisalo več kot 150 vlad; poziva, naj se izboljšave kakovosti zraka vključijo v podnebne politike in upoštevajo v nacionalno določenih prispevkih; poziva vse pogodbenice, naj pospešijo tehtne ukrepe, ki izboljšujejo kakovost zraka; poziva jih tudi, naj poskrbijo, da se bo pri podnebnem financiranju dajala prednost rešitvam za čist zrak z merljivimi koristmi za zdravje, pravičnost in podnebje;

61. poudarja, da se bo zaradi podnebnih sprememb povečala odpornost na antibiotike; v zvezi s tem poudarja, da je treba nujno sprejeti ukrepe za obravnavanje antimikrobične odpornosti, ter vse pogodbenice poziva, naj v okviru boja proti tveganju odpornosti

---

26 Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

sprejmejo nadaljnje ukrepe za zmanjšanje uporabe antimikrobikov in njihovo preudarnejšo rabo; poziva, naj se v zvezi s tem sprejmejo zavezujoče obveznosti v ustreznih mednarodnih pogodbah; obžaluje, da doslej niso bili sprejeti nobeni ukrepi;

62. poudarja, da se je treba boriti proti vplivu plastičnih proizvodov na okolje v njihovem življenjskem ciklu, vključno z njihovim vplivom na podnebje; poudarja, da je potrebno ustrezno oblikovanje cen ogljika za surovine, da bi se znatno zmanjšala uporaba fosilnih goriv v sektorju plastike; ugotavlja, da delo v zvezi s svetovnim sporazumom o plastiki še poteka, in obžaluje, da strani avgusta 2025 v Ženevi spet niso mogle skleniti sporazuma, ker niso dosegle soglasja glede njegovega področja uporabe; poziva k sprejetju ambicioznega sporazuma, v katerem bodo obravnavane vse faze proizvodnje in porabe plastike ter ravnanja s plastičnimi odpadki;

63. obžaluje visoko ceno onesnaževanja s kemikalijami po vsem svetu, saj se zaradi njega zaostrujeta podnebna kriza in kriza glede biotske raznovrstnosti; poziva pogodbenice, naj izvajajo ukrepe za doseganje strateških ciljev, sprejetih znotraj globalnega okvira OZN za kemikalije; poudarja, da morajo EU in njene države članice voditi svetovna prizadevanja za boj proti onesnaževanju s kemikalijami, po potrebi tudi z revizijo svojih politik na področju kemikalij;

Pravice domorodnih ljudstev

64. poudarja, da je treba zaščititi pravice in interese domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti, kot je določeno v Deklaraciji OZN o pravicah domorodnih ljudstev; poudarja, da je treba skrbeti za izvrševanje pravice do prostovoljnega soglasja po predhodnem obveščanju; poudarja, da je treba domorodna ljudstva vključiti v vse projekte iz člena 6, ki zadevajo zemljišča ali skupnosti domorodnih ljudstev, in spoštovati njihove pravice;

65. poudarja, da domorodna ljudstva niso le deležniki ali ranljive skupine, temveč so imetniki pravic, priznanih v preambuli Pariškega sporazuma; poudarja, da je treba omogočiti politično udeležbo domorodnih ljudstev na konferencah pogodbenic in v drugih procesih UNFCCC, da se spodbuja smiselno sodelovanje v vseh organih odločanja; priznava, da je treba financirati in olajšati prisotnost domorodnih ljudstev na konferencah pogodbenic in tehničnih sestankih pomožnih organov;

66. priznava, da so zemljišča domorodnih ljudstev žariščne točke biotske raznovrstnosti ter da imajo domorodna ljudstva bistveno vlogo pri ohranjanju in trajnostnem upravljanju virov; opozarja, da je na podlagi ugotovitev iz petega poročila o oceni, ki ga je pripravil Medvladni forum o podnebnih spremembah, domorodno, lokalno in tradicionalno znanje pomemben vir za prilagajanje podnebnim spremembam; obžaluje, da se znanje domorodnih ljudstev ne uporablja učinkovito; poudarja zlasti vlogo tega znanja pri

preprečevanju neustreznega prilagajanja;

67. poudarja, da morajo imeti domorodna ljudstva neposreden dostop do podnebnega financiranja, kot so Zeleni podnebni sklad, Prilagoditveni sklad ter sklad za kritje izgube in škode;

Podnebje, mir in varnost

68. priznava, da je na zasedanjih konference pogodbenic vedno večji poudarek namenjen agendi za podnebje, mir in varnost, kar je bilo zlasti očitno na konferenci COP29 v Bakuju, kjer so pogodbenice pozvale k podnebnim ukrepom za mir, pomoč in okrevanje, pa tudi na konferenci COP27, kjer se je oblikovala pobuda za podnebne odzive za vzdrževanje miru, in na konferenci COP28, kjer je bila sprejeta deklaracija o podnebju, pomoči, okrevanju in miru;

69. ugotavlja, da je v poročilu Evropske komisije o napredku v zvezi s skupnim sporočilom o novem pogledu na povezavo med podnebjem in varnostjo, objavljenem februarja 2025, priznana povezava med podnebnimi spremembami, degradacijo okolja ter vprašanji miru, varnosti in obrambe, poudarjen pa je tudi njihov pomen za zunanjo politiko;

70. poudarja, da so podnebne spremembe in degradacija okolja multiplikatorji groženj, ki lahko vodijo v pomanjkanje hrane in naravnih virov, povečujejo napetosti v mednarodnih odnosih in konflikte zaradi naravnih virov ter povzročajo naravne katastrofe, vse to pa so glavni vzroki za razseljevanje ljudi in migracijske tokove;

71. poudarja, da je treba na mednarodni ravni nameniti več pozornosti vplivom konfliktov na okolje; opozarja na opustošenje okolja, ki so ga povzročili vojaški napadi in operacije po vsem svetu, ter poziva k prenehanju teh dejavnosti v skladu z mednarodnim pravom; poudarja, da sedanji konflikti poleg neposrednega uničenja in izgube človeških življenj povzročajo motnje v ekosistemih, izčrpavajo naravne vire, onesnažujejo okolje in ogrožajo zdravje našega planeta za prihodnje generacije, hkrati pa spodkopavajo prizadevanja za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje; opozarja zlasti na zadnja poročila Programa OZN za okolje o zastrašujočem obsegu okoljske škode, ki jo povzročata konflikta v Ukrajini[27] in Gazi[28]; opozarja tudi na poročilo Skupnega raziskovalnega središča o okoljski škodi, ki jo je povzročila ruska vojaška agresija v Ukrajini[29],

---

27 Program OZN za okolje, *The Environmental Impact of the Conflict in Ukraine: A Preliminary Review* (Okoljski vpliv konflikta v Ukrajini: predhodni pregled), 14. oktober 2022.

28 Program OZN za okolje, *Environmental Impact of the Conflict in Gaza: Preliminary Assessment of Environmental Impacts* (Okoljski vpliv konflikta v Gazi: predhodna presoja vplivov na okolje), 18. junij 2024.

29 Skupno raziskovalno središče, *Status of Environment and Climate in Ukraine* (Stanje okolja in podnebja v Ukrajini), 2025.

saj se strmo povečujejo onesnaževanje s strupenimi snovmi, degradacija tal in motnje v nadzornih sistemih; meni, da morajo subjekti, ki jih Meddržavno sodišče prepozna kot odgovorne za konflikte, odgovarjati za podnebne in okoljske stroške vojne in okupacije ter pokonfliktne obnove;

72. poudarja, da je okrepljena podnebna diplomacija v okviru UNFCCC ključna za ponovno potrditev multilateralizma, zlasti ob naraščajočih geopolitičnih napetostih in vse manjšem zaupanju v sodelovanje na svetovni ravni; poudarja simbolni pomen konference COP30 kot desete obletnice Pariškega sporazuma; poziva EU in njene države članice, naj podprejo predsedstvo konference COP30 pri njegovi zavezanosti multilateralizmu; poudarja, da lahko Brazilija svoje sočasno predsedovanje zavezništvu BRICS in konferenci COP30 izkoristi kot priložnost za spodbujanje močnejše in bolj usklajene agende, da se doseže napredek pri gospodarskih, političnih in okoljskih vprašanjih;

73. poudarja, da podnebnih ciljev ni mogoče doseči brez podpore in sodelovanja javnosti; poziva vse pogodbenice, naj ozaveščajo o podnebnih spremembah in sorodnih vprašanjih ter sodelujejo s predstavniki javnosti, da bi pridobile javno podporo za blažitvene in prilagoditvene ukrepe; je zaskrbljen zaradi vse večjega širjenja napačnih informacij in dezinformacij o podnebnih spremembah, tudi s strani državnih akterjev, in poziva vse vlade, naj nujno obravnavajo to težavo, saj širjenje napačnih informacij in dezinformacij ogroža tako pomembne podnebne ukrepe kot tudi demokracijo; poudarja, kako pomembna sta dostop do znanstveno utemeljenih informacij in zaščita neodvisnosti medijev; poudarja, kako pomembno je delo Medvladnega panela za podnebne spremembe za zagotavljanje trdnih znanstvenih mnenj in podatkov; poziva UNFCCC, naj okrepi boj proti dezinformacijam o podnebnih spremembah; poziva Komisijo, naj se pridruži svetovni pobudi za integriteto informacij o podnebnih spremembah, da bi se borila proti dezinformacijam o podnebnih spremembah;

Prizadevanja v vseh sektorjih

74. poudarja, da morajo k zmanjšanju emisij in doseganju podnebne nevtralnosti v skladu s Pariškim sporazumom prispevati vsi sektorji;

75. pozdravlja, da je skoraj 160 držav podpisalo zavezo glede zmanjšanja svetovnih emisij metana; poziva države članice EU, ki se še niso pridružile zavezi, naj to storijo pred konferenco COP30; poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo nadaljnje ukrepe za izpolnitev cilja v okviru zaveze glede zmanjšanja svetovnih emisij metana; poziva vse pogodbenice, naj sprejmejo posebne cilje za zmanjšanje emisij metana in jih vključijo v svoje nacionalno določene prispevke; poziva h kvantificirani in znanstveno utemeljeni oceni napredka, doseženega od sprejetja omenjene zaveze na konferenci COP26;

76. opozarja, da ima metan v prvih 20 letih v ozračju več kot 80-krat večjo moč segrevanja kot ogljikov dioksid, in poudarja, da je treba zato pospešiti zmanjševanje emisij metana; je zaskrbljen zaradi ugotovitev iz poročila Mednarodne agencije za energijo za leto 2025, v katerem je poudarjeno, da se emisije metana še naprej povečujejo in da se zaveza glede zmanjšanja svetovnih emisij metana slabo izvaja, države pa znatno podcenjujejo onesnaževanje z metanom v energetskem sektorju, saj Mednarodna agencija za energijo ocenjuje, da so emisije za približno 80 % višje od skupnih emisij, ki so jih sporočile vlade; opozarja, da emisije metana iz energetskega sektorja še vedno spadajo v kategorijo emisij, ki jih je najlažje in v gospodarskem smislu najugodneje zmanjšati na svetovni ravni; poziva EU, naj skupaj z drugimi večjimi uvozniki fosilnih goriv podpre ustanovitev kluba kupcev za zmanjšanje emisij metana po zgledu koalicije First Movers, v okviru katerega bi sprejeli skupno najvišjo vrednost intenzivnosti metana v skladu z Uredbo (EU) 2024/1787 in tako pospešili zmanjšanje emisij metana na svetovni ravni;

77. želi spomniti na Uredbo (EU) 2024/1787 o zmanjšanju emisij metana v energetskem sektorju, ki se bo od 1. januarja 2027 uporabljala tudi za uvoznike surove nafte, zemeljskega plina in premoga v EU; poudarja, da je izvajanje te uredbe ključno pri zmanjševanju emisij metana višje v verigi, pridobivanju zaupanja vlagateljev in določanju svetovnih standardov;

78. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je prometni sektor edini, v katerem so se od leta 1990 emisije na ravni EU povečale, in da jih bo treba še bistveno bolj zmanjšati, da bi dosegli podnebne cilje EU; poudarja, kako pomembni so nadaljnji ukrepi za podporo elektrifikaciji cestnega prometa kot način za zmanjšanje emisij iz cestnega prometa, in sicer v povezavi z nadaljnjimi ukrepi za podporo prehodu na druge oblike prevoza, intermodalnemu prevozu in javnemu prevozu na splošno; poziva Komisijo, naj v nacionalno določene prispevke vključi emisije iz mednarodnega prometa; izraža zaskrbljenost, ker je poročilo Komisije o oceni nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov za leto 2025 pokazalo, da imajo nekatere države članice še vedno sheme podpore za vozila na fosilna goriva, in jih poziva, naj jih ukinejo;

79. ponovno poziva Komisijo, naj poskrbi, da bodo ukrepi za razogljičenje prometa socialno pravični, tudi tako, da se v podnebne politike EU vključijo emisije iz superjaht, zasebnih reaktivnih letal in poslovnih letal; nadalje poziva vse pogodbenice, vključno z državami članicami EU, naj sprejmejo ukrepe za odvračanje od uporabe zasebnih reaktivnih letal; poudarja nesorazmeren vpliv, ki ga imajo taka letala na podnebje, saj na potnika onesnažujejo do 14-krat bolj kot komercialna; poudarja, kako pomembno je voditi z zgledom, in poziva vse udeležence konference COP30, tudi iz institucij EU, naj ne uporabljajo zasebnih reaktivnih letal in pri potovanjih izberejo način

prevoza, ki najmanj onesnažuje okolje[30];

80. pozdravlja napredek, dosežen na mednarodni ravni pri uvedbi dajatev na ogljik v mednarodnem ladijskem prometu; meni, da kljub temu še vedno obstaja vrzel med sporazumom, ki ga je dosegla Mednarodna pomorska organizacija (IMO), in dolgoročnimi cilji, ki jih je določila IMO; v zvezi s tem opozarja na sistem EU za trgovanje z emisijami, ki se je začel od leta 2025 postopoma uporabljati za pomorski promet;

81. poziva Komisijo, naj po uradnem sprejetju ukrepov za razogljičenje, ki jih je Mednarodna pomorska organizacija sprejela na 83. zasedanju Odbora za varstvo morskega okolja, Evropskemu parlamentu predloži poročilo, v katerem bo ocenila njihovo splošno okoljsko celovitost in njihov prispevek k ciljem Pariškega sporazuma, ter primerjavo s stopnjo okoljske celovitosti, ki je zagotovljena z določbami sistema EU za trgovanje z emisijami;

82. pozdravlja analizo[31], ki jo je Komisija objavila 18. marca 2025 in iz katere je razvidno, da ni dokazov o povečanju uporabe manjših ladij zunaj področja uporabe sistema EU za trgovanje z emisijami ali prenosov z ene ladje na drugo, da bi se izognili nedavni razširitvi sistema EU za trgovanje z emisijami na pomorski promet; opozarja na klavzulo o pregledu sistema EU za trgovanje z emisijami leta 2026, v kateri je predvideno, da se lahko področje uporabe razširi na manjše ladje, vključno z ladjami za delo na odprtem morju z bruto tonažo med 400 in 5000 ton;

83. ugotavlja, da je kmetijski sektor leta 2020 povzročil 10–12 % svetovnih antropogenih emisij in 11 % vseh emisij EU; priznava, da ima kmetijski sektor velik potencial za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov; poudarja, da so kmetje in kmetijski sektor še posebno občutljivi na podnebne spremembe, saj podnebne spremembe močno ogrožajo prehransko varnost po vsem svetu; poudarja, da bi bilo treba s politikami za zmanjšanje emisij v kmetijskem sektorju v največjem možnem obsegu zagotoviti prehransko varnost; poudarja, da je treba izvajati okvir politike, ki bi spodbujal metode trajnostnega kmetijstva, podpiral kmete, zlasti male, pri prehodu na odporne prakse in nagrajeval kmete, ki bodo prispevali k blaženju podnebnih sprememb in zaščiti biotske raznovrstnosti; poudarja okoljske koristi ponovnega vzpostavljanja izsušenih šotišč in drugih ukrepov, ki izboljšujejo biotsko raznovrstnost na kmetijah, zdravje tal in kakovost vode, hkrati pa prispevajo k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje;

84. pozdravlja dejstvo, da po podatkih Svetovne banke določanje cen

---

30 Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2024 o konferenci OZN o podnebnih spremembah 2024 (COP29) v Bakuju v Azerbajdžanu (UL C, C/2025/808, 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/808/oj).

31 COM(2025)0110.

ogljika zdaj zajema 28 % svetovnih emisij[32]; kljub temu obžaluje, da sta pokritost in povprečna raven cen še vedno veliko prenizki, da bi dosegli cilje Pariškega sporazuma; poudarja, da se z oblikovanjem cen ogljika ustvarjajo prihodki, ki bi jih bilo treba uporabiti za podnebne ukrepe in pravični prehod;

85. pozdravlja dejstvo, da Brazilija uvaja sistem trgovanja z emisijami in da je več trgovinskih partneric EU uvedlo ali načrtuje uvedbo trgovanja z ogljikom ali drugih mehanizmov za oblikovanje cen ogljika, tudi v odziv na uvedbo mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah; poziva Komisijo, naj še naprej spodbuja in podpira druge pogodbenice pri uvedbi ali izboljšanju mehanizmov za oblikovanje cen ogljika ter naj preuči povezave in druge oblike sodelovanja z že obstoječimi mehanizmi za oblikovanje cen ogljika v državah zunaj EU; poziva Komisijo, naj v zvezi s tem zagotovi, da bodo morebitne povezave s sistemom EU za trgovanje z emisijami še naprej dodatno in trajno prispevale k blaženju podnebnih sprememb in ne bodo škodovale zavezam EU glede domačih emisij toplogrednih plinov;

86. poudarja, da je v pregledu globalnega stanja poudarjeno, kako pomembno je preiti na trajnostni življenjski slog ter prevzeti trajnostne vzorce potrošnje in proizvodnje, tudi z bolj krožnim gospodarstvom; poudarja, da je treba okrepiti prizadevanja za razvoj in izboljšanje krožnega gospodarstva EU; poziva Komisijo, naj v skladu z zavezo iz osmega okoljskega akcijskega programa čim prej predlaga cilj za odtis materialov in odtis potrošnje EU za leto 2030;

87. poudarja, da je treba obravnavati vplive tekstilnega sektorja na podnebje in okolje, saj povzroča približno 8–10 % svetovnih emisij toplogrednih plinov in porablja precej virov, zlasti vode in energije; ponovno poudarja, da mora tekstilna industrija prevzeti pomembno vlogo pri prehodu na krožno gospodarstvo in da se mora spoprijeti z izzivi, povezanimi s preprečevanjem odpadkov, ravnanjem z odpadki, odstranjevanjem mikroplastike, porabo vode, prekomerno proizvodnjo, praksami ultrahitre in hitre mode, splošno trajnostjo in nestrupenostjo proizvodnega procesa ter možnostjo recikliranja v tekstilnem sektorju; v zvezi s tem poudarja pomen nedavne spremembe okvirne direktive EU o odpadkih; poudarja, da je treba nujno izboljšati standarde na področju človekovih pravic v celotni tekstilni vrednostni verigi;

88. poudarja, da podnebne spremembe vplivajo na turistični sektor, ki na eni strani prispeva k podnebnim spremembam, na drugi strani pa je nanje ranljiv, ter da se morajo destinacije prilagoditi podnebnim tveganjem in razviti turizem, odporen proti podnebnim spremembam; poziva k spodbujanju prehoda na bolj trajnostni turizem z okoljsko odgovornimi in nizkoogljičnimi praksami;

---

32 Svetovna banka, *State and Trends of Carbon Pricing 2025* (Stanje in trendi oblikovanja cen ogljika 2025), Svetovna banka, Washington, maj 2025.

89. se zaveda vse večjega znanstvenega in političnega zanimanja za spreminjanje sončnega sevanja, ki se nanaša na predlagan nabor pristopov podnebnega inženiringa za umetno odbijanje sončne svetlobe in hlajenje planeta, na primer z dodajanjem aerosolov v stratosfero; poudarja, da spreminjanje sončnega sevanja ne odpravlja temeljnih vzrokov podnebnih sprememb, ne zagotavlja znanstvene zanesljivosti glede učinka ter ogroža podnebno in geopolitično stabilnost, po možnosti na katastrofalen način; opozarja, da je bila resolucija OZN o globalnem upravljanju blokirana; poudarja, da je treba glede na to, da ni trdnih znanstvenih dokazov o varnosti, učinkovitosti in upravljanju, pri vseh poskusih uporabe podnebnega inženiringa upoštevati previdnostno načelo;

90. opozarja na priporočila skupine glavnih znanstvenih svetovalcev Komisije, objavljena decembra 2024, in v skladu s tem poziva Komisijo, naj prevzame proaktivno vlogo pri pogajanjih o globalnem okviru upravljanja za spreminjanje sončnega sevanja, v katerih naj zavzame odločno stališče o neuporabi, ter okrepi zmogljivosti za odkrivanje in opredelitev obsega vseh neprijavljenih primerov uporabe spreminjanja sončnega sevanja; nadalje poziva Komisijo in države članice, naj se dogovorijo o moratoriju na uporabo spreminjanja sončnega sevanja na ravni EU in zagotovijo, da javno financiranje za odgovorne znanstvene raziskave in celovite mednarodne ocene tveganj, možnih učinkov in posledic te tehnologije ne bo izrinilo javnega financiranja za raziskave na področju prilagajanja in blaženja;

Podnebne spremembe in spol

91. poudarja, kako pomembni so vidik spola in vključujoči pristopi v procesu UNFCCC, vključno z delovnim programom za pravični prehod; poziva vse pogodbenice, vključno z EU in njenimi državami članicami, naj povečajo prizadevanja za vključitev enakosti spolov v revidirane nacionalno določene prispevke in nacionalne načrte prilagajanja, pa tudi v podnebne in okoljske politike, zlasti tiste, ki se nanašajo na blažitev, prilagajanje ter izgubo in škodo; poudarja, da morajo vse pogodbenice, tudi EU in države članice, konkretneje ukrepati, da bi izpolnile zaveze iz prenovljenega akcijskega načrta za enakost spolov, sprejetega na konferenci COP25; poziva države članice in Komisijo, naj povečajo prizadevanja za doseganje ciljev iz akcijskega načrta EU za enakost spolov III;

92. poziva k oblikovanju novega, ambicioznega akcijskega načrta za enakost spolov pred konferenco COP30, ki bo presečen, vključujoč, merljiv, temelječ na človekovih pravicah in skladen na vseh področjih podnebnih ukrepov; poziva pogodbenice, naj zagotovijo, da se bo pri financiranju podnebnih ukrepov upošteval vidik spola in da bo akcijski načrt za enakost spolov vključeval ustrezen in namenski načrt za financiranje; poziva vse pogodbenice, naj na konferenci COP30 podprejo sprejetje novega akcijskega načrta za enakost spolov;

93. ponovno poudarja, da se sposobnost prilagajanja in ranljivost razlikujeta glede na spol, starost, sposobnost, raso in poklic; zato poziva vse pogodbenice, naj v svojih nacionalnih načrtih prilagajanja, sporočilih o prilagajanju in nacionalno določenih prispevkih ocenijo potrebe ranljivega prebivalstva, se odzovejo nanje in jih prednostno obravnavajo;

94. priznava, da podnebne spremembe nesorazmerno vplivajo na ženske in dekleta, kar povečuje obstoječe neenakosti med spoloma in povzroča edinstvene grožnje za njihovo preživetje, zdravje in varnost; ponovno poudarja, da je treba pospešiti ukrepe za zmanjšanje tveganja nesreč, ki upoštevajo vidik spola, in s tem izvajanje Sendajskega okvira, ki upošteva vidik spola; poziva k nadaljnjim prizadevanjem za prednostno obravnavo in upoštevanje vidika spola pri pripravljenosti na nesreče, zlasti z uporabo razpršenih naborov podatkov za zmanjšanje tveganja nesreč;

95. meni, da je treba povečati in olajšati dostop žensk do vključujočega podnebnega financiranja, pri čemer ugotavlja, da imajo ženske nesorazmerno manjši dostop do finančnih sredstev za projekte prilagajanja podnebnim spremembam in blažitve podnebnih sprememb; poziva EU in države članice, naj poročajo, kako se vidik spola upošteva pri njihovem prispevanju k podnebnemu financiranju, ter izboljšajo skladnost med podporo na področjih enakosti spolov in podnebja, in sicer prek instrumentov za zunanje delovanje in Evropske investicijske banke;

96. ponovno poudarja, kako pomembno je povečati udeležbo žensk pri odločanju v okviru podnebne diplomacije, tudi v delegacijah za konferenco pogodbenic in v vodstvu na vseh ravneh podnebnih ukrepov; poziva vse pogodbenice, naj si prizadevajo za enako zastopanost spolov v svojih delegacijah in na vseh ravneh odločanja in pogajanj o podnebnih spremembah; poziva vse pogodbenice, naj imenujejo nacionalno kontaktno točko za enakost spolov in podnebne spremembe ter povečajo s tem povezana sredstva, usposabljanje in podporo, tudi v EU;

Sodelovanje deležnikov na konferenci COP30

97. želi spomniti, kako pomembno je, da v postopkih odločanja v okviru UNFCCC polno sodelujejo vse pogodbenice v duhu lojalnega sodelovanja, in priznava, da je omogočanje delovanja in sodelovanja civilne družbe ter akterjev na lokalni in regionalni ravni pri podnebnem upravljanju bistveno za prevzemanje odgovornosti in preglednosti; priznava, da se organizacije civilne družbe pri sodelovanju na konferencah pogodbenic soočajo s številnimi ovirami; poudarja, da imajo civilna družba ter lokalni in regionalni akterji bistveno vlogo pri spodbujanju izvajanja nacionalno določenih prispevkov, saj zagotavljajo, da so ukrepi učinkoviti in prilagojeni lokalnemu okolju ter da se odzivajo na potrebe skupnosti;

98. zato poziva predsedstvo COP30 in prihodnja predsedstva, naj omogočijo lažje sodelovanje držav v razvoju in predstavnikov iz najmanj razvitih držav ter naj namenijo dodatna sredstva za ta namen; pogodbenice spodbuja, naj v nacionalne delegacije vključijo tudi mlade, da bodo prihodnje generacije dejavno sodelovale pri odločitvah, ki vplivajo na njihovo prihodnost; pozdravlja, da je bila na konferenci COP28 oblikovana vloga mladinskih zagovornikov podnebja kot korak k večjemu vključevanju mladih v proces UNFCCC; poziva, naj se na konferenci COP30 institucionalizira smiselna udeležba otrok in mladih, med drugim prek mehanizmov strukturiranega dialoga in uradnega zastopanja; poziva, naj se na konferencah pogodbenic bolj uporabljajo virtualne platforme, da bi okrepili globalno vključenost in udeležbo delegatov in predstavnikov civilne družbe;

99. zahteva, naj organizatorji konferenc pogodbenic zagotovijo, da bo v sporazumu z državo gostiteljico v celoti vključeno in zagotovljeno spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, tudi svobode izražanja, polno in neomejeno sodelovanje državljanov in organizacij civilne družbe, vključno s pravico do mirnega zbiranja in združevanja, ter pravičen dostop do teh in prihodnjih konferenc pogodbenic, sporazum pa bi bilo treba čim prej po podpisu objaviti; poziva sekretariat UNFCCC, naj spremlja skladnost in v primerih kršitev teh meril na področju človekovih pravic ustrezno ukrepa;

100. meni, da bi bilo treba pri izbiri gostiteljskega mesta za vsa prihodnja zasedanja konference pogodbenic upoštevati sklop vnaprej določenih pogojev, vključno z logističnimi in organizacijskimi zmogljivostmi, varnostjo in zaščito, pa tudi okoljske, gospodarske in socialne učinke organizacije dogodka; poudarja, kako pomembna je trajnostna organizacija konference COP30; obžaluje morebitne negativne vplive, ki bi jih lahko imela konferenca COP30 na lokalni ekosistem in lokalno skupnost v Belému; poziva, naj se sprejmejo previdnostni ukrepi za zmanjšanje teh tveganj;

Nasprotja interesov, preglednost in integriteta

101. je zaskrbljen, ker je bilo na konferenci COP29 akreditiranih več kot 1770 lobistov s področja fosilnih goriv; poziva UNFCCC in pogodbenice, naj postopek odločanja zaščitijo pred interesi, ki so v nasprotju s cilji Pariškega sporazuma; poziva UNFCCC, naj prevzame vodilno vlogo pri pripravah ambicioznega okvira odgovornosti, s katerim bi delo konvencije zaščitili pred neprimernim vplivom po modelu Okvirne konvencije Svetovne zdravstvene organizacije za nadzor nad tobakom, ki se uporablja za tobačno industrijo; poziva vse pogodbenice, naj se v okviru tega sporazuma dogovorijo o opredelitvi „nasprotja interesov“, da bi se uvedle strožje zahteve po razkritju;

102. poziva, naj se akreditacija opazovalcev pogojuje s predložitvijo uradne izjave o zastopanih interesih v register UNFCCC, ki je dostopen javnosti, da bi povečali preglednost nad vplivi na

konferenci pogodbenic;

103. pozdravlja, da Komisija ni dajala akreditacije lobistom na področju fosilnih goriv za udeležbo na konferenci COP29, in poziva, naj tudi v prihodnosti ravna enako; obžaluje, da je bilo na konferenci COP29 113 lobistov s področja fosilnih goriv, ki so jih akreditirale države članice EU, in vse države članice poziva, naj za konferenco COP30 ali katero koli prihodnjo konferenco COP ne dajejo akreditacij lobistom s tega področja;

Industrija, mala in srednja podjetja ter konkurenčnost

104. meni, da je konferenca COP30, ki bo potekala deset let po Pariškem sporazumu, ključni mejnik, in poudarja, da bi moral biti boj proti podnebnim spremembam močno gonilo za rast, zmanjšanje energetske revščine ter krepitev odpornosti, trajnostnosti in konkurenčnosti industrijskih panog ter malih in srednjih podjetij (MSP); poziva oblikovalce politik v vseh pogodbenicah konvencije, naj izvajajo ambiciozne, pravočasne in ciljno usmerjene odzive v stabilnem, predvidljivem in podpornem okviru za prehod v skladu z načelom skupnih, a različnih odgovornosti;

105. poudarja, da je mogoče z dobro zasnovanimi in izvedljivimi omogočitvenimi politikami zagotoviti, da bodo razogljičenje in podnebni cilji tesno povezani z industrijsko rastjo, ustvarjanjem delovnih mest in inovacijami; opozarja, da naložbe v trajnostne in čiste tehnologije prispevajo k okoljskim, gospodarskim in socialnim ciljem;

106. meni, da je izjemno pomembno, da EU izvede pravičen prehod na podnebno nevtralnost do leta 2050, ohrani javno podporo za podnebne ukrepe in daje zgled, s čimer bi si zagotovila prednost prvega na trgu na področju čistih tehnologij in trajnostne industrije; poziva k odločnim in ciljno usmerjenim ukrepom za zaščito industrije EU pred tveganjem selitve virov CO_2 in nepošteno svetovno konkurenco, da bi vzpostavili enake konkurenčne pogoje na svetovni ravni; poudarja, da se je treba nujno spopasti z vztrajno visokimi cenami energije, ki spodkopavajo konkurenčnost industrije EU, med drugim z naložbami v čisto energijo iz obnovljivih virov, energijsko učinkovitost, omrežja in prožnost;

107. priznava, da je treba za uresničitev cilja EU, da bo do leta 2050 dosegla podnebno nevtralnost in hkrati izboljšala svojo konkurenčnost, izvesti korenito industrijsko preobrazbo, kar zahteva obsežne in ciljno usmerjene javne in zasebne naložbe, prilagojene različnim okoliščinam v državah članicah in industrijskih panogah, ter povečanje podpore za čiste tehnologije, inovacije, spretnosti in infrastrukturo; poudarja, da so naložbe v industrijske vrednostne verige za čiste tehnologije bistvene tudi za ponovno industrializacijo EU in spodbujanje strateške avtonomije;

108. poziva k podpori za industrijska podjetja EU, vključno z MSP in

malimi podjetji s srednje veliko tržno kapitalizacijo, da bi med prizadevanji za razogljičenje in prehodom na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ohranila svoj vodilni položaj v svetu; poudarja, da je treba oblikovati učinkovite rešitve, ki bi jim bile v pomoč v tej fazi prehoda, da bi spodbudili njihovo inovacijsko zmogljivost in zagotovili konkurenčnost, jim dali na voljo predvidljive in poenostavljene upravne postopke, na primer spletne postopke za izdajanje dovoljenj in dostop do financiranja, ter olajšali njihovo sodelovanje v javnih naročilih;

109. poziva k hitremu razogljičenju skupaj z večjo konkurenčnostjo; pozdravlja akt o neto ničelni industriji[33], dogovor o čisti industriji[34] in akcijski načrt za cenovno dostopno energijo[35] kot ključne korake k odpornemu in podnebno nevtralnemu gospodarstvu, pa tudi prihodnji akt o pospeševanju razogljičenja industrije; pozdravlja razširjeni sklad EU za inovacije, ki podpira širjenje novih inovacij in tehnologij v Evropi, namenjenih razogljičenju in razvoju dobavne verige;

110. podpira upravljanje ogljika kot del ukrepov za zmanjšanje industrijskih emisij in poudarja, da imajo zajemanje, uporaba in shranjevanje ogljika osrednjo vlogo pri razogljičenju industrijskih emisij, ki jih je težko zmanjšati, in pri proizvodnji nizkoogljičnih proizvodov, vključno z nizkoogljičnim vodikom; opozarja na strategijo za industrijsko upravljanje ogljika[36], namenjeno razširitvi zajemanja, shranjevanja, uporabe in odstranjevanja CO_2; pozdravlja napredek pri vzpostavitvi svetovnega trga ogljika, ki bi moral prispevati k razogljičenju industrijskih panog na svetovni ravni in zagotoviti enake konkurenčne pogoje za podjetja po vsem svetu; v zvezi s tem opozarja na svoje stališče o sistemu EU ETS in mehanizmu za ogljično prilagoditev na mejah (CBAM)[37], pri čemer pozdravlja predlagano poenostavitev mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah v prvem zbirnem svežnju kot pomemben korak, da se dodatno okrepi njegova učinkovitost pri preprečevanju selitve virov CO_2, in poziva k izvedljivi rešitvi glede izvoza, da se obravnava tveganje selitve virov CO_2 za blago, zajeto s CBAM, ki se izvaža iz EU v tretje države;

---

33 Sporočilo Komisije z dne 26. februarja 2025 z naslovom Dogovor o čisti industriji: skupni načrt za konkurenčnost in razogljičenje (COM(2025)0085).

34 Prav tam.

35 Sporočilo Komisije z dne 26. februarja 2025 z naslovom Akcijski načrt za cenovno dostopno energijo (COM(2025)0079).

36 Sporočilo Komisije z dne 6. februarja 2024 z naslovom Na poti k ambicioznemu industrijskemu upravljanju ogljika za EU (COM(2024)0062).

37 Resolucija Evropskega parlamenta z dne 3. aprila 2025 o energetsko intenzivnih panogah (UL C, C/2025/4369, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4369/oj); resolucija Evropskega parlamenta z dne 19. junija 2025 o dogovoru o čisti industriji, sprejeta besedila, P10_TA(2025)0137.

111. poziva k izboljšanju dostopa evropskih industrijskih podjetij do financiranja za razogljičenje v skladu s Pariškim sporazumom; poudarja, da so potrebna ustrezna finančna sredstva za podporo razogljičenju v naslednjem večletnem finančnem okviru, tudi s posebnimi instrumenti financiranja, ki učinkovito obravnavajo potrebe evropske industrije po financiranju;

112. se zaveda, da imajo MSP in mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo bistveno vlogo pri spodbujanju in ustvarjanju inovacij, delovnih mest in gospodarske rasti ter pri vodenju digitalnega in zelenega prehoda z inovacijami in najsodobnejšimi tehnološkimi rešitvami; poudarja, da so v zvezi s tem potrebna predvidljiva pravila in boljši dostop do financiranja;

113. poudarja, da morajo vse pogodbenice vedno imeti varen in konkurenčen dostop do kritičnih surovin, tudi sekundarnih; pozdravlja akt o kritičnih surovinah[38] in namero Komisije, da bo predlagala nov akt o krožnem gospodarstvu, ter poziva, naj se vzpostavijo diverzificirane dobavne verige s standardi, ki bodo enakovredni standardom EU; meni, da je potreben predvidljiv regulativni okvir za omogočanje krožnih poslovnih modelov, zlasti tistih, ki temeljijo na preprečevanju odpadkov, ponovni uporabi in visokokakovostnem recikliranju, da se zagotovi dostop do kritičnih surovin;

114. poudarja, da je treba nujno zagotoviti preusposabljanje/izpopolnjevanje delovne sile z naložbami v znanost, tehnologijo, inženirstvo in matematiko ter v akademije za spretnosti na področju neto ničelnih tehnologij, da bi odpravili pomanjkanje delovne sile in vrzeli v spretnostih pri razogljičenju evropske industrije; poziva k sodelovanju s socialnimi partnerji, da bi odpravili vrzeli v spretnostih in zadovoljili prihodnje potrebe po delovni sili na področju čistih tehnologij;

Energetska politika

115. poudarja, da je pomembno čim prej opustiti fosilna goriva, hkrati pa ponovno poudarja, da je treba oblikovati ukrepe za zagotovitev oskrbe s plinom z manjšimi stroški za sektorje, v katerih kratko- in srednjeročno ni mogoče obsežno uporabljati elektrike; ugotavlja, da bi morala EU hkrati s prizadevanji za svetovno soglasje o postopnem opuščanju fosilnih goriv na konferenci COP30 še naprej zmanjševati svojo odvisnost od fosilnih goriv, povečati raznovrstnost svojih dobaviteljev energije ter vzpostaviti energijsko učinkovito in razogljičeno gospodarstvo, da bi povečala svojo energetsko varnost

---

[38] Uredba (EU) 2024/1252 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 in (EU) 2019/1020 (UL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

in industrijsko konkurenčnost ter gospodinjstvom in podjetjem zagotovila cenovno dostopno energije; poziva EU, naj nujno ustavi uvoz ruskih fosilnih goriv, vključno z zemeljskim plinom, saj se na ta način subvencionira ruska vojaška agresija proti Ukrajini; v zvezi s tem pozdravlja nedavni načrt REPowerEU za ustavitev uvoza ruske energije[39]; poziva države skupine G7, naj bodo pri energetskem prehodu za zgled, vse pogodbenice COP pa, naj razogljičijo svoje energetske sisteme in ustavijo vse nove naložbe v pridobivanje fosilnih goriv;

116. poudarja neizkoriščen potencial geotermalne energije pri doseganju ciljev Pariškega sporazuma in energetske politike EU, zlasti za ogrevanje in industrijsko procesno toploto; poziva k izmenjavi dobre prakse, inovacij in tehnologije;

117. opozarja na ključne rezultate prvega pregleda globalnega stanja v okviru soglasja iz Združenih arabskih emiratov na konferenci COP28, vključno s potrojitvijo obnovljivih virov energije in podvojitvijo energijske učinkovitosti do leta 2030 ter pospeševanjem naložb v čisto energijo; pozdravlja, da je bilo leto 2023 rekordno leto, kar zadeva rast zmogljivosti za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov[40], in poziva k stalnemu spremljanju in sledenju napredka na ravni EU in svetovni ravni; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da sedanji naložbeni trendi niso usklajeni z ravnmi, ki jih svet potrebuje za doseganje teh ciljev[41], in poudarja, da so za zapolnitev te vrzeli potrebni politični ukrepi in tesnejše usklajevanje med javnim in zasebnim sektorjem;

118. poudarja pomen globalnega zmanjšanja emisij metana v dobavnih verigah fosilnih goriv med prehodom na sisteme čiste energije, da bi dosegli svetovno zmanjšanje emisij metana za 75 % do leta 2030, kot je razvidno iz scenarija Mednarodne agencije za energijo o neto ničelnih emisijah do leta 2050; poziva podpisnice zaveze glede zmanjšanja svetovnih emisij metana, naj povečajo svoja prizadevanja, saj so sedanje stopnje zmanjšanja še vedno nezadostne[42], svetovne emisije pa še vedno presegajo 120 milijonov metričnih ton letno; pozdravlja načrt partnerstva za zmanjšanje emisij metana, ki ga je Komisija predstavila na konferenci COP29, in poziva k njegovemu hitremu izvajanju, tudi s predstavitvijo uspešnih primerov na

---

39 Sporočilo Komisije z dne 12. maja 2025 z naslovom Časovni načrt za ustavitev uvoza ruske energije (COM(2025)0440).

40 Mednarodna agencija za energijo, *Renewables* (Obnovljivi viri energije), https://www.iea.org/energy-system/renewables#tracking.

41 Mednarodna agencija za energijo, *World Energy Investment 2024: Overview and key findings* (Svetovne naložbe v energijo 2024: pregled in ključne ugotovitve), 2024.

42 Mednarodna agencija za energijo, *Tracking commitmentss, targets and action* (Spremljanje zavez, ciljev in ukrepov), https://www.iea.org/reports/global-methane-tracker-2024/tracking-pledges-targets-and-action.

konferenci COP30;

119. podpira globalni cilj glede šestkratnega povečanja zmogljivosti za shranjevanje energije na 1500 GW do leta 2030 in širše glede povečanja prožnosti sistema v skladu s cilji skupine G7; poudarja, da so potrebne inovacije na področju tehnologij za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov; opozarja, da podnebne spremembe povzročajo motnje v energetskih sistemih, tudi v zvezi z učinkovitostjo hidroelektrarn in termoelektrarn; poudarja, da je treba za boljše vključevanje in upravljanje obnovljivih virov energije zagotoviti prožnost brez fosilnih goriv in razviti zmogljivosti za shranjevanje;

120. opozarja na poglobljeni pregled energetske zakonodaje EU v okviru svežnja „Pripravljeni na 55“, ki je to zakonodajo uskladil z ambicioznejšim ciljem EU glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030, da bi najpozneje do leta 2050 dosegli podnebno nevtralnost, to zakonodajo pa je treba zdaj učinkovito izvajati; meni, da bi morale druge pogodbenice sprejeti podobne in ustrezne ukrepe;

121. poudarja vlogo čiste energije in obnovljivih virov energije, energijske učinkovitosti in diverzifikacije sistemov pri doseganju podnebne nevtralnosti; v zvezi s tem pozdravlja nedavno reformo zasnove trga električne energije v EU[43], katere cilj je spodbuditi proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ter opolnomočiti in zaščititi potrošnike; meni, da so potrebni nadaljnji ukrepi za izvajanje pravil o zasnovi trga električne energije; poudarja, da je treba sprejeti pragmatične, jasne in omogočitvene pogoje za povečanje nizkoogljičnega in obnovljivega vodika, da bi pospešili energetski prehod, zlasti v sektorjih, v katerih je težko zmanjšati emisije;

122. želi spomniti, da je EU zavezana načelu „energijske učinkovitosti na prvem mestu“, pri katerem se upoštevajo stroškovna učinkovitost, učinkovitost sistema, zmogljivosti za shranjevanje, prožnost na strani povpraševanja in zanesljivost oskrbe; poudarja vlogo tega načela pri zmanjševanju emisij, znižanju računov za energijo, izboljšanju energetske varnosti in zaščiti ranljivih potrošnikov;

123. poudarja, da so potrebne obsežne javne in zasebne naložbe v energetsko omrežje EU in z njim povezano infrastrukturo, da bi omogočili njuno posodobitev, vključno z digitalizacijo in širitvijo, tudi čezmejnih povezav, ter dodatno prožno vključevanje čistih in obnovljivih virov energije, ukrepov za učinkovitost in rešitev za shranjevanje, da bi državljanom in industriji EU zagotovili čisto, varno in cenovno dostopno energijo v zadostni količini; zlasti poudarja, da je treba v okviru prihodnjega svežnja za evropska

---

43 Direktiva (EU) 2024/1711 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi direktiv (EU) 2018/2001 in (EU) 2019/944 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji (UL L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj).

omrežja nadgraditi omrežje EU za prenos električne energije;

124. poudarja, da je treba na svetovni ravni zagotoviti usklajevanje z državami v razvoju in najmanj razvitimi državami ter te države podpreti, da bi s čezmejnim sodelovanjem na področju oblikovanja politik ter prenosom znanosti in tehnologije dosegle neto ničelne emisije toplogrednih plinov in okrepile svoje zmogljivosti;

125. poudarja, da je treba spodbujati partnerstva z zanesljivimi tretjimi državami na področju zunanjih razsežnosti energetskih politik; je seznanjen s prizadevanji EU za vzpostavitev energetskih zavezništev z vidika trajnostnega razvoja, pri čemer se upoštevajo tudi interesi njihovega prebivalstva in lokalnih skupnosti;

126. je seznanjen z izjavo[44] o potrojitvi svetovnih zmogljivosti za jedrsko energijo do leta 2050, ki je bila sprejeta na konferenci COP28 in jo je po konferenci COP29 podpisalo 31 držav, vključno z dvanajstimi državami članicami EU in Ukrajino; v zvezi s tem opozarja na začetek jedrskega zavezništva, ki ga je predlagalo več držav članic EU in evropsko industrijsko zavezništvo za male modularne reaktorje;

127. poudarja osrednjo vlogo lokalnih skupnosti in državljanov pri pravičnem in vključujočem energetskem prehodu; opozarja, da pravni okvir EU spodbuja razvoj energetskih skupnosti in da bi se lahko uporabil kot model za mednarodne partnerje;

Raziskave, inovacije, digitalne tehnologije in vesoljska politika

128. priznava pomen programa Copernicus in centra znanja EU za opazovanje Zemlje pri podnebnih ukrepih in opazovanju; poudarja pomen satelitskega spremljanja za podnebno politiko, vključno s spremljanjem emisij metana, gozdov in ponorov ogljika; poziva k skupnim raziskavam na področju vesoljskih in podnebnih tehnologij, močnejšim javno-zasebnim partnerstvom in večjim naložbam v vesoljsko gospodarstvo EU za strateško avtonomijo;

129. poudarja, da imajo raziskave in inovacije ključno vlogo pri doseganju ciljev Pariškega sporazuma in zelenega dogovora; obžaluje, da EU še vedno ni izpolnila svojega cilja, da se za naložbe v raziskave in razvoj namenijo 3 % BDP, ter poziva k strategijam za spodbujanje industrijskih raziskav in razvoja;

130. pozdravlja vlogo programa Obzorje Evropa in njegovih partnerstev, kot so skupna podjetja ter skupnosti znanja in inovacij Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo, pri spodbujanju sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem za doseganje podnebne nevtralnosti ter ustvarjanje trajnostnih, dostopnih in cenovno ugodnih inovacij;

131. poudarja, da mora EU sodelovati pri raziskavah, osredotočenih na

---

44 *Declaration to Triple Nuclear Energy* (Izjava o potrojitvi jedrske energije), december 2023.

tehnologijo, industrijo in inovativno znanost, ki pomembno prispevajo k doseganjem ciljev Pariškega sporazuma, ter poziva k hitremu izvajanju nove strategije za evropske bioznanosti in k pregledu strategije za biogospodarstvo; pozdravlja pobudo Izberi Evropo za znanost, ki izboljšuje možnosti financiranja raziskav v EU; poziva Komisijo, naj spodbuja strateška raziskovalna partnerstva, da bi omogočila enake konkurenčne pogoje v Evropi; podpira nadaljnje ukrepe, s katerimi bi mednarodni raziskovalni skupnosti omogočili dolgoročen dostop do podatkov, povezanih s podnebjem;

132. poudarja, da ima digitalizacija ključno vlogo pri energetskem povezovanju, povezljivosti trgov in zmanjšanju emisij; poudarja pomen digitalnih tehnologij in orodij, ki temeljijo na umetni inteligenci, za doseganje čiste industrijske preobrazbe, saj med drugim ponujajo priložnosti za elektrifikacijo, prožnost in energijsko učinkovitost; z zanimanjem pričakuje strateški načrt EU za digitalizacijo in umetno inteligenco v energetskem sektorju; je zaskrbljen zaradi ogljičnega odtisa sektorja informacijske in komunikacijske tehnologije ter poziva k trajnostnim praksam v podatkovnih centrih; opozarja na cilj digitalne strategije EU, da se do leta 2030 vzpostavijo podatkovni centri ter elektronska komunikacijska omrežja in storitve, ki bodo podnebno nevtralni in energijsko zelo učinkoviti;

Vloga Evropskega parlamenta na konferenci COP30

133. meni, da bi moral biti Parlament sestavni del delegacije EU na konferenci COP30, saj mora odobriti mednarodne sporazume in ima kot sozakonodajalec EU osrednjo vlogo pri nacionalnem izvajanju Pariškega sporazuma; zato pričakuje, da bo lahko navzoč na usklajevalnih sestankih EU na konferenci COP30 v Belému, in poziva, naj se mu zagotovi pravočasen dostop do vseh pripravljalnih dokumentov; se zavezuje, da bo deloval neodvisno in brez nasprotja interesov;

°

° °

134. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter sekretariatu Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja s prošnjo, naj jo posreduje tudi vsem pogodbenicam konvencije, ki niso članice EU.